

MAGYARI

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

A romániai római katolikus egyház ügyei rendezéséről törvényrendeletek jelentek meg az országos Hivatalos Lapban

Az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei tanács elismerésére vonatkozó 1932. évi május 30-iki vatikáni egyezmény ratifikálása

(Bucuresti.) A Monitorul Oficial 1940. március 2-iki száma törvényrendelet (Decret-Lege) alakjában közlést tesz, mely az 1927. május 10-iki keletű konkordátum IX. szakaszára vonatkozó magyar-román egyezmény ratifikálását foglalja magában. Ez a magyar-román egyezmény 1932. május 30-án jött létre a Vatikánban a Szentszék és Románia között a római katolikus egyházmegyei tanácsok közötti egyezménynek, az úgynevezett „Erdélyi Római Katolikus Státus”-nak a helyzetét ugye egyházi jogi, mint államjogi szempontból. Ez a „Státus” az új rendezéssel az „Egyházmegyei Tanács” nevet kapta. Ez egyházmegyei tanács hatáskörébe mentek át mind az addigi tanácsadói és adminisztrációs teendők, melyeket eddig a Státus teljesített. Ugyancsak átvette a Státus által kezelt nyolc alap kezelését is, melyek vagyonjogi személyiségét az 1932. május 30-iki egyezmény külön megállapította.

Az 1932-iki egyezmény óta az Egyházmegyei Tanács folytatta is működését, azonban egyes peres eseteiben a bíróságoknak nem volt egységes gyakorlata afelől, hogy a rávonatkozó egyezményt elismerjék-e hazai törvénynek. Egyes bíróságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az egyezmény még nem kapta meg a hazai törvényhozás jóváhagyását (ratifikálását), s így nincs meg a hazai bíróságok előtt a kötelező ereje. Egyházi részről viszont arra hivatkoztak, hogy az 1932. május 30-iki vatikáni egyezmény csak magyarázza a konkordátum egyik szakaszát, még pedig a konkordátum előírásai szerinti eljárást. Tehát, mint a konkordátum végrehajtásából folyt esemény, nem szorul még külön ratifikálásra. Ezzel szemben az állami jogászok azt vitatták, hogy az 1932-iki egyezmény tartalma tulmegy az egyszerű magyarázaton, mert az Egyházmegyei Tanács szervezeteire vonatkozó alkotó rendelkezéseket is foglal magában.

Az 1932-iki egyezmény hazai érvényességéről szóló vitát most eldöntötte a Monitorul Oficial március 2-iki közlésében hozott rendelet-törvény. Ez a törvényhozási alkotás kimondja az egyezmény ratifikálását, még pedig az egyezmény aláírásáig visszamenő hatályossággal. A törvényrendelet egyetlen szakaszából áll, mely a következőkben szól:

„A kormány felhatalmazást kap arra, hogy Szentszék és a román kormány között az 1927. május 10-iki konkordátum IX. szakaszának értelmezéséről szóló egyezményt, valamint az ehhez csatolt és Gyulafehérvári Latin szertartású Római Katolikus Egyházmegyei Tanácsa szabályzatát magában foglaló mellékletet, amelyeket 1932. május 30-án írtak alá a Vatikánban ratifikálják az aláírás időpontjától kezdődően végrehajtsa.”

A törvényt Öfelsége aláírása után még Tatarcescu miniszterelnök, Gafencu külügyminiszter, Nistor vallásügyi miniszter és Israte Micescu igazságügyminiszter látta el ellenjegyzéssel. A törvény szövege után következik az 1932. május 30-iki vatikáni egyezmény tíz szakaszából álló teljes szövege és az Egyházmegyei Tanács huszonegy szakaszából álló szervezeti szabályzata.

A Monitorul Oficial hétfői száma törvényrendeletet közöl a kultusz-törvény egyes rendelkezéseiről és kiegészítéséről.

A törvényrendelet szerint az egyházi szerzetesrendek és kongregációk megőrzik jelenlegi rendházaikat, ha teljesítik az érvényben levő törvényeket és ha a vezetők és tagjaik román állampolgárok és az országban laknak. Azok a vezetők és tagok, akik nem akarják, vagy nem fogják megszerezni a román állampolgárságot, nem maradhatnak az országban, mint az illető rend tagjai. A román állam területén 1922. április 22-én létező római katolikus szerzetes rendek és kongregációk jogi személyek és mentesek a törvényesékeken felfektetett jogi személyi jegyzékbe való beírás kötelezettsége alól.

A törvényrendelet a továbbiakban különböző

intézkedéseket tartalmaz az egyházi vagyonok és ingatlanok jogi helyzetére és azoknak a teletkönyvbe való beírására vonatkozóan.

Megállapítja, hogy azok az ingatlanok, amelyek Erdélyben, a Bánságban, a Körös vidékén és Máramarosban a római katolikus parochiáknak, mint felekezeti iskolafentartóknak birtokában voltak, tekintet nélkül arra, hogy a teletkönyvbe az illető felekezeti iskola-alap, a tanító, vagy bármely más név alatt szerepelnek, de egyházi jellegük nyilvánvaló és az bármilyen írásos okmányból bizonyítható, továbbra is annak a katolikus parochiának birtokában maradna, amely a felekezeti iskolát létesítette, fenntartotta és fenntartja azoknak a törvényeknek feltételei mellett, amelyek alapján ezt az ingatlant szerezte. A volt kegyurasági vagyonoknak az egyes egyházközségek részéről való birtoklása dolgában is intézkedik a törvényrendelet. Az ilyen kegyurasági eredetű ingatlanok birtoklásának feltételeit külön bizottság fogja megvizsgálni s ennek tagjai a római katolikus egyház képviselői, a kultuszminisztérium számviteli osztályának kiküldöttje, a nemzetnevelésügyi minisztérium és a kisebbségi minisztérium jogi osztályának megbízottjai.

Az egész törvényrendelet részletesebb ismertetésére még visszatérünk.

A román-olasz barátság kimélyülése

A kölcsönös gazdasági összeköttetés fokozódása. Három év alatt nyolcszorosára emelkedett Olaszországból a román behozatal, a kivitel pedig kétszeresre Olaszország felé. Pamfil Seicaru cikke az olasz-román sorsközösségről

Bucurestiből jelentük: A román sajtó egyre sürűbben és egyre melegebb hangon ír a román-olasz barátság kimélyüléséről és növekvő jelentőségéről. A Cuventul legutóbbi számában Pamfil Seicaru az Olaszországból hazatért Sidorovič országőrpáncsnak nyilatkozatával és a román-olasz gazdasági tárgyalások eredményeivel kapcsolatban. Megemlíti a cikk a román-olasz kereskedelmi csereforgalom fejlődésének számadatait. 1936-ban. — írja, — 194.750.000 lei értékű volt az Olaszországból való behozatal, a román kivitel Olaszországba pedig 1.331.904.000 lei értékű. Ezzel szemben a behozatal az 1939. év első tíz hónapjában egy milliárd 693.338.000 értéket tett ki, a kivitel pedig ugyanebben az időközben kétmilliárd 663.975.000 leit. S minthogy a két ország gazdasági élete kiegészíti egymást, minden remény megvan arra, hogy ezek a kapcsolatok a jövőben még erősödni fognak.

— De a gazdasági érdekek e nagyszerű egyensúlyán kívül, — folytatja a lap, — amelyek egyébként elhatározó szerepet játszanak a két ország egymáshoz való viszonyában, ugyanolyan mértékben közrejátszanak a politikai érdekek. Ezek az érdekek különösen most hangsúlyozódnak ki, hogy Olaszország semlegességi politikája a közép-európai és a Balkán-államok védőpajzsa lett.

— Kétségtelen, hogy Itália semlegessége nélkül nem lett volna lehetséges a nyugalom megőrzése a Földközi-tengeren és környékén és ezen a tájon egyetlen ország sem maradhatott volna semleges. A háború elszigetelésének ez a csodálatos politikája biztosítja hat állam csatládai otthonainak békéjét.

— Hogy Olaszország mindenütt rokonszenvet biztosít a maga számára, ez természetes dolog. De a román-olasz viszony erősödését nem lehet tisztán az opportunitás szemszögéből nézni. Ez az események meg nem értését, az élet irányvonalának meg nem látását jelentené. Olaszországnak ma rendkívüli politikai jelentősége van s a jövőben csak nőni fog a tekintélye és fontossága. És az elkövetkező évek távlatában uralkodóvá fog válni a jelentősége Európa e részében. És érdekeinek irányvonala egyre hangsúlyozottabban fog Románián keresztül haladni. Akár az lesz a helyzet, hogy Olaszország akarja ezt s mi nem, akár pedig az, hogy mi akarjuk és Olaszország nem, sorsunk közössége a folyton erősödő testvériség szellemében való együttműködésre fog kényszeríteni minket. Nem érdekelnek engem, — folytatja a lap, — bizonyos nyilatkozatok. Nem foglalkoztat, hogy alkalmilag mit írnak a lapok. Mert mindezek ellenállhatatlan erővel csak át a sorszerűség. Így lesz, így kell lennie, mert a történelem útjából senki sem szakíthatja ki magát.

— Nem kell perbeszállanunk a múlttal. A fasiszta politika dinamikájában egyedül a jövő az, ami bennünket érdekel. És ennek a jövő politikának az irányvonalában Sidorovič országőrpáncsnak a következőkben foglaltakban.

Hősies ellenállás Viipuriban

**Az oroszok 3 kilométeres visszavonulása Eszakon Nautsinál.
Finn győzelem Kollanjokinál**

(A bucaresti rádióhírszolgálat jelenti). Viipuriban változatlanul folyik a harc. A finn csapatok még tartják állásaikat a város falain belül. A szovjet csapatok megkerülő hadmozdulatai nem jártak sikerrel. A karéliei arcvonalon a szovjet haderő hétfőn heves támadásokat hajtott végre, de sehol sem sikerült előrejutnia. A finn főváros hangulata a Viipuriban mutatkozó hősies ellenállás hírére rendkívül megjavult. Fokozta a hangulat javulását az oroszoknak Nautsintól Petsamo felé való visszavonulásának, valamint a Kollanjokinál aratott finn győzelemnek a híre is. Szerencsés jelnek tekintik azt is, hogy a hétfőn este beállott hózállingózással megkezdődött a havazás időszaka, ami nagyban fokozza a szovjet csapatok szállítási nehézségeit.

A finnek Viipuri minden házát aláaknázták

A finnek egyébként hangoztatják, hogy hármikor vonulnak is be az orosz csapatok

Viipuriba, az a bevonulás szörnyű halál-ár lesz a számukra. A finnek ugyanis Viipurit egyetlen óriási aknamezővé változtatták át. Minden utca, ház, vagy házhely külön repül a levegőbe a szovjet csapatok lépteinek közeledtével. Az angol Reuter iroda tudósítója megállapítja, hogy a második Mannerheim-vonal rendületlenül szilárd. A szovjet csapatok elvonulása a küzdelmet megfosztotta állóharc jellegéről és egyre több helyet ad a mozgó és portyázó hadviselésnek, amiben a finnek utólrhetlenekek.

Nő a gyermekhalandóság Finnországban

A sorozatos kiürítésekkel kapcsolatban, — mint a Reuter-iroda jelenti, — Finnországban megnövekedett a gyermekhalandóság. A Hoover bizottság ezért sürgős tervet dolgozott ki, hogy mozgókórházakat és megfelelő felszerelést indítsanak útnak a finn gyermekek ápolására és gondozására.

Német- finn találkozás Stockholmban

A finnországi német követ megbeszélései Mannerheim tábornok bizalmas emberével

(Bucuresti rádió.) Feltűnést kelto utazgatók és tanácskozások támasztják alá azt a hírt, hogy a német diplomácia igen nyomatékosan fáradozik a finn-szovjet megbékélésen. Az elmúlt héten Stockholmban időzött dr. Dietrich német birodalmi sajtófőnök és Stockholmban járt Paasikivi, az ismert finn diplomata, valamint a finn hadügyminisztérium egyik megbízottja is. Mindkét részről magánlátogatásként tüntették fel az ott tartózkodást. Jólérsültek azonban úgy tudják, hogy Blücher helsinki-i német követnek előzőleg titkos találkozója volt Rosenbroyer finn tábornokkal. Mannerheim bizalmasával. Azt hiszik, hogy a finnországi harcok megszüntetésének feltételeiről volt szó.

Viipuri várán még leng a finn lobogó

Viipuri régi várának az ormán egyébként még mindig a finn lobogó leng. A kimerült

szovjet csapatok kénytelenek voltak kissé visszahúzódní. A finn nehéz tüzérség óriási pusztításokat végez a szovjet csapatok soraiban. A finnek visszavonulás közben igyekeznek minél súlyosabb veszteségeket okozni az ellenségnek. Viipuri külvárosainak utcáit tizezerszámra borítják az elesett szovjet katonák holttestei.

A romániai görög katolikus egyházfők kihallgatáson voltak XII. Pius előtt

Rómából jelenti: XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta Niculescu fogarasi és gyulafehérvári metropolitát, Prentiu Valér nagyváradi görög katolikus és Hossu kolozsvári görög katolikus püspököt.

Két anyaszív

Írta: Szitnyai Zoltán

Nem tudott mára gondolni, csak Tutujkára. Az ablakkal szemközt heverőn feküdt és szemébe tűzött a déli nap. Alatta a hegyvidék gömbölyded csúcsai szikráztak tömött hópalástban. Az éles levegő bágyasztóan áramlott be a nyitott erkélyajtón s a behavazott tűj olyanra látszott a messziben, mintha, parányi ötvösmű lenne az ég kobaldszíni buraja alatt. Milyen jó nézni végtelenséget sejtető tájlatait, mely lélegzetektől elszenderedve, az álom aranyországába is magával vinni Tutujka zépét, akit még ő sem látott, de már őriz a szíve alatt. Csak annyit tud róla, hogy Tutujka lesz, aranyhajú kislány, aki édesen fog bégetni a pólóban, mint egy barika, totyogni fog, gügyögni, járni, ocsézni és nevetni... Ó, milyen esodálatos!

Tutujka... Még nem tudta azt a nevet sem, amit nagy, áldás mozdulattal, a pap fog adni neki, de ő már Tutujkának hívta magában, mert ezt a szót lágyan sutogni lehet, puhán dűdörészni és alattó sőt ringatása közben ismételtetni, amint a tenyerében nyugszik, sír, sívokol, a puha, meleg olya. Meg akkor is, ha Tutujka már totyogni kezd, a földre tottyan, nagyot néz dőhbentén, hogy mi is történt vele, aztán elkezd sívalkodni keservesen, megbántottan és panaszkodva a külvilágra, mely megingott alatta és durva ütással felelt a térrel való ismerkedésének első, bizalommal teli cselekedetére... Ó! Tutujka, édes, kedves, szegény kis Tutujka.

Lehunyt a szemét és mély lélegzetet szívott

magába. A doktor bácsi azt mondta, hogy mélyeket kell lélegznie, keveset mozogni, sokat feküdni... Mire elkövetkezik az ideje annak, hogy Tutujka a világra keredzkedik, el kell mulniok a csúf, bágyasztó láznak. Akkorára a „kismami” olyan egészséges lesz, mint a makk. De ehhez engedelmesen be kell tartania az összes parancsokat és főként nem gondolnia semmire, ami szomorú. A szomorúság — mondta a doktor bácsi —, halálos mérge, mely a vérbe eszpen és a vér továbbadja annak, aki letennek szép és vidám életébe készülődik a szíve alatt. Kismaminak még a szegény apira sem szabad gondolnia, nehogy Tutujka a vér titokzatos és titkos üzenetéből magával hozza bánatát annak, hogy félárvasággal kezd életét. Igen, most mindent örte kell tenni asszonyka, hogy Tutujka erős, egészséges és szép legyen. Még az emlékezéstől is eltiltom! Egy agyának, aki a gyermekét várja, nem szabad gyászolnia!

Ez olyan nehéz, de róla van szó! Lehúnyt szemhéja alatt képek suhannak el... Gondolatban könnyű gyerekkocsit tologat, behútorozza édes limlomokkal a játékketrecet... Igen, igen, nem szabad emlékeznie, de suhannak a képek, csatangolva viszik a múltba. Ésre sem veszi és ismét szomorú. Már két hete van itt egyedül, egymaga... A doktor bácsi meg haragos, a szemöldökét morosan összehúzza és úgy pöröl, mint az ok nélkül dazogó gyerekek szottak: És ha két hónapja lenne már itt, akkor sem neheztelhetne édesmamára, hogy nem jön fel ebben a havas időben. Talán gyalog mássa meg a hóhegyeket és torlaszokat? Ide autó nem jön hetek óta.

Nem ellenkezik, esőndesen mosolyog, pedig az imént is hallotta egy gépkocsi bűgűsát a közelben.

Gyorsított beutazási engedélyt adnak a Nemzetközi Vásárra utazók számára

Budapestől jelenti: A külügyminisztérium a külföldi követségeknek és konzulátusoknak engedélyt adott, hogy gyorsított beutazási engedélyt adjanak a Nemzetközi Vásárra utazók számára a vásár-igazolvány alapján. A beutazási vizumért 2.50 p. kezelési illetéket kell fizetni. Ez a vizum 24 órai tartózkodásra jogosít. Aki tovább akar ott tartózkodni, a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hivataltól díjmentes tartózkodási engedélyt kap a Vásár tartamára. Az engedélyt a Vásár területén lehet megszerezni. Az engedély 12 napra, indokolt esetben hosszabb időre szól.

A Nemzetközi Vásár a török pavillon számára lefoglalt terület teljes helydíját felajánlotta a török kormányának az anatóliai földrengés károsultjai javára.

Nagyváradon uiból maximálták a húsárakat

A próbaidőre szabaddá tett sertéshús és zsirnakvaló árát is megállapították

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt héten közöltük, hogy Chirila Augustin polgármester, a szomszagtatómányi királyi helytartóság utasítására a disznóhús s a zsirnakvaló maximális árát próbaidőre felfüggesztette. A próbaidő alatt azonban a szabaddá tett közszükségleti cikkek ára ugrás-szerűen fölemelkedett. A polgármester felhatalmazást kért a tartományfőnökségtől, hogy a szabaddá tett cikkek árát ismét maximálhassa. A felhatalmazás már a múlt hét péntekén megérkezett. Az ármegállapító bizottság, valamint a husiparosok képviselői hétfőn délután értekezletre gyűltek össze. Az ármegállapító bizottság ülésén részletesen megvitatták a helyzetet és a következő új maximális árakat léptették életbe:

Marhahús kilója 22-28 lei, a szopóborjúhús ára továbbra is szabad marad, növénydekorju 28 lei, sertéshús (10 százalék csonttal) 42 lei, sertéscomb és hátulja (csont nélküli rész) továbbra is szabad marad, zsirnakvaló szalonna kg. 54 lei, háj 56 lei, olvasztott zsir 58 lei, füstölt szalonna, kolbász és a többi hentesáru árajtábad marad. Az új maximális árak a mai naptól április 1-ig merádnak érvényben.

Legújabb Szentíraskiadás

Oszövettség I-III. kötet. Vászonkötés 1080 Lei
Uiszövettség I-II. kötet. Vászonkötés 350.,
„ rövid jegyzetes zsebkiadás, 40 .,

Nyilvánvaló, hogy a doktorbácsi füllent, a doktorbácsi nem túri a szomorúságot, mert a szomorúság mérge, mely a vércsöppekbe hull és megmérgez egy másik boldogságra váró életet. A doktorbácsi áldott jó ember... Amint ezt kimondja, az emlékek homályából felbukkan benne egy rég olvasott verssor: „A doktorbácsi áldott, arany ember, világitó szemei kékek...” — Áldott, arany ember — mondogatja magában és már nem akar emlékezni, csak előrenézni az édes jövőbe. — Világitó szemei kékek, Tutujkának is kék szeme lesz, aranyzóke haja.

A folyosón éles berregéssel megszólalt a telefoncsengő. Elállt benne a lélegzet, mint mindig, amikor előre megérez valamit. Ez a mami! Türelmetlenül hallgatta a külső neszeket. Minek az a sok kérdezősködés? Őt keresik! Aztán közeledő léptek, kopogtatás az ajtón és bedugta bóbítás fejét a szobalány:

— Nagyságos asszonyt kéri a telefonhoz.

Futni kezdett, de Tutujkára gondolt és meglassította a lépteit. Még így is kifulladt a hangja, mint a hegyet mászó emberé:

— Mamikám! hogy végre a hangodat hallok, ha már nem láthatlak.

Bosszús és lelkéztető hang felelt a kagylóból. — Talán azt kívánád tőlem, hogy állítsak be egy helyettest magam helyett? Miből? Maholnap az anyagra, a munkások béérére több megy el, mint amennyit egy kalapért kérhetek. Ki tárgyaljon a hivatalokkal, ügyvédekkel? Talán te, a szegény beteg?

Már szerette volna mondani, hogy ő ezt nem így értette, ő csak az örömeinek akart kifejezést adni, de a panaszkodás áradata feltartóztatathat-

Giurescu Constantin az új propagandaügyi miniszter

Bucurestiből hivatalosan jelenti a rádió: A Hivatalos Lap keddi száma királyi rendelet-törvényt közöl, amely a nemzeti propaganda-ügyi miniszterre Constantin Giurescu egyetemi tanárt, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal eddigi miniszterét nevezi ki. A propagandaügyi tárca alminiszterévé Vasile Stoica volt diplomáciai megbízatásu meghatalmazott minisztert nevezte ki.

Részletesen foglalkozik a budapesti sajtó a Timpul-nak Horthy magyar kormányzó jubileuma alkalmá- ból megjelent cikkével

Bucurestiből jelentik: A Pest című magyarországi kormánylap „A román közvélemény hódolata” címmel kivonatossan közli a Timpul cikkét, mely — mint jelentettük — Horthy kormányzó országlásának húszéves évfordulója alkalmából dícsérő szavakkal emlékezik meg Magyarországnak kormányzójáról. A Timpul cikke — írja a budapesti lap — bizonyítja, hogy Horthy kormányzó mindig a személyi érzések fölé tudott emelkedni, óvakodva minden megfontolatlan próbálkozástól és veszedelmes kalandtól. Nemzetének szerelét és a külföld tiszteletét így tudta elnyerni. Az évforduló alkalmából a román közvélemény hódolatát fejezi ki a szomszédos állam kormányzója előtt.

Legszebb imakönyvek:

Égi Lant. Imádságos és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Félvaszonkötésben	35 „
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	45 „
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	55 „
Waleer-Varga: Örökimádás. Nagybetűs kiadás, gyengéltáruak is könnyen használhatják	468 „
Kis imakönyv. Pázmány Péter után. Egészvaszonkötésben	65 „
Scheffler: Jézus Neked Élek. Gyermekekimakönyv	32 „
Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.	

fanul hőmpölygött tovább:

— Mindüntalan valami károsodás ér. Az emberből a leghetlenebb módokon szípolozzák a pénzt. Igaz, fiam, a cipész az én lakásomra küldte az új cipőket és rajtam követeli az árát. No, de miből tehessem azt, amikor talán már arra sem telik, hogy megrendelhessem tavaszra az új kosztümöt, pedig úgy-e tudod...

— Mamikám, ha néhány napra sem előlegezheted a cipőm árát, akkor küld vissza a cipőt.

Az anyai hang hirtelen meglágyult.

— Néhány napra? — kérdezte meg kétkezőn. — Azt lehet, legfeljebb addig nem fizetem be az adót. De biztosan csak néhány napra?

Még néhány szó a saját bajairól és letenni készült már a kagylót. Az utolsó pillanathban jutott eszébe a legeslegfontosabb. Ugyanis a Pali bácsi mindegyre féltékenyebb a Pista bácsira, Pista bácsi féltékenysége pedig már életveszélyes arányokat ölt. Multkor Pali bácsival uzsonnázott és utóbb kénytelen volt Pista bácsinak azt hazudni, hogy a kislánynál töltötte ezt a délutánt. Ugyanez megismétlődött a Pali bácsival.

— Csak azért mondom, ha felhívják az egyik vagy a másik, tudj megad mihez tartani. Te, mint asszony, meg fogsz érteni engem. Ugy-e megértés?

— Mindent megértettem, anyám — felelte bágyadtan és a szívből végkép kihullt az a dobogó öröm, amire a telefon csengője ébresztette. Keserű mosollyal gondolt arra, hogy az ő betegsége, lám, milyen hasznos szolgálatot tett a maminak, aki nála még egyszer sem volt, de két lovagjának is elmondhatta a vigaszt váró, anyai bánat hangján:

— Ó! Pista, ó! Pali, míg én szegény beteg lá-

nyommal voltam, maga meg azalatt gonoszul meggyanusított. Milyen csúnya dolog.

Már rég letette a kagylót és a takarók meleg tömege alól dermedten nézte sokáig a nap fényében szikrázó tájat. — Milyen egyedül vagyok, gondolta nehéz szomorúsággal, aztán ijedt szégyenkezés melege öntötte el és a szíve fölé szorította a kezét. — Tutujkám, nem, nem én nem vagyok egyedül, Tutujka. És ha te az inémt esetleg hallgatódtál és megértettél valamit abból, amit a nagy-mami fecsegett össze-vissza, te föl se vedd az ilyen vénasszonylóságát és ne ijedj meg az élettől. A te mamid nemcsak a cipődet veszi meg, hanem akár az életét is neked adja. Tutujka, a te mamid sohasem fog kívánni tőled hazugságot, mert a te mamidnak nem lesz Pali bácsija, sem Pista bácsija.

Néhány nap múlva a másik anya nagy magánkocsin és Pali bácsi társaságában, mégis ellátogatott a szanatóriumba. Az új cipőket is magával hozta. Nagyon csinos volt és bundájának két szárnya alól kivillant az ezüstlamé. Sietnek, mert az operába kell menniök, mondta bánatosan s az anyai esők lehellelével sugta: — Nehogy meghazudtolj. Cigaretta akart gyújtani és megerőltetésébe került, hogy lemondjon arról. Idegesítette lányának fürkésző tekintete. Sem kérdezni, sem közölnivalója nem volt. Tulajdonképpen már mehetnének is, de még nem kapta meg a cipő előlegezett árát.

— Elfelejtetted, hogy mit ígértél — mondta Ő meg szó nélkül benyúlt a hálóasztalka fiókjába és átadta a kívánt összeget. Az anya hirtelen felvidult. Látszott rajta, hogy nagy hő esett le a szívről. Eszébe jutott, hogy valami anyai cseleke-

Senki sem
tisztít
exüstenmüt
homokkal

Fogápolásnál is a legjobb épen kielégítő. A CHLORODONT fogpaszta az elismert legjobb nyersanyagokból készül; tartalmaz egy mikroszkopikus finomságu tisztítóanyagot, amely a fogzománcot nem támadja meg, de tisztító hatása, a lehető legintenzívebb. A CHLORODONT-tal való rendszeres fogápolás vakító fehéren tartja a fogakat és megelőzi a csunya és veszedelmes foglerakodást.

Chlorodont fogpaszta

Minden közigazgatási tisztviselőnek vizsgáznia kell a tavasszal

Temesvár. Saját tud. Ciupe Gheorghe dr., királyi helytartósági vezértitkár nyilatkozatot adott azokról a változtatásokról, amelyeket a tisztviselők kinevezésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása a köztisztviselői szabályzaton eszközölt. Az új törvényes intézkedések a közigazgatási tisztviselők alkalmaztatásánál nem tűrik meg a kivételes eseteket: amikor ugyanis megfelelő előképzettséggel bíró jelentkezők hiányában olyanokat is alkalmazhattak, akiknek nem volt kellő iskolázottságuk. A szabály az, hogy tisztviselő csak az lehet, aki a középiskola nyolc osztályát elvégezte. Tisztviselőket csak vizsga alapján alkalmazhatnak. A királyi helytartóság ennél fogva elrendelte, hogy a megyék április hónap folyamán tartsanak

ilyen felvételi vizsgát. A jelölteket aztán, ahogy a szükség kívánja, a kapott osztályzat sorrendje szerint alkalmazzák. Arról is intézkedik a törvény, hogy minden közigazgatási tisztviselő szintén tegyen vizsgát. Ez mindenkiire kötelező, fel az aligazgatóig. Ez a vizsga lesz ugyanis ezentul az előléptetések alapja. A vizsgán kapott osztályzat szerint táblázatot készítenek s az előléptetések ennek sorrendje szerint fognak megtörténni. Ezeket a közigazgatási vizsgákat is áprilisban, vagy májusban tartják meg. Végső vizsgázniok kell a szolgabírnaknak és községi jegyzőknek. Ennek a vizsgának az a célja, hogy megállapítsák, vajjon a jegyzők ismerik-e az új törvényeket és rendelkezéseket.

detet is kellene gyakorolnia, ami Pali bácsit is meghatná.

— Édeském, hadd igazítom meg a párnádat — szól gondoskodóan.

Összezárt ajkakkal, szigorúan nézett az anya szemébe, aztán lefojtott hangon suttogta:

— Három hétig jó volt neked minden úgy, amint van, miért épp most akarod megigazítani?

Az anya nem tudott felelni. Még szerencse, hogy a Pali bácsi nem hallhatta meg ezt az áruló kérdést. Hátrább húzódott, anyai szívében megbánottan. Ó, egy anyának mi mindent el nem kell tennie... Csak anya ne lett volna sohasem. A kocsit sötét fülkéjében szíve mélyéből felsóhajtott. Mert az anyai bánat a férfiszerelem gyöngédségén leli meg vigaszát. Az nyomban meg is érkezett:

— Szívem, mért oly szomorú?

— Ó, Pali — felelte újabb sóhajjal —, hogy ne lennék az, hiszen anya vagyok és az egyetlen lányom beteg fekszik.

Pali bácsi résztvevőn hümmögött. Ez igaz, de bänkódással nem segítünk a dolgokon. A megpróbáltatásokat csak az éli át, aki időnként felejteni is tud. Az opera után egy zenés helyre fognak menni, ahol táncolni is lehet. Az anya bánatos beleegyezéssel bólintott, a másik anya meg az erkély kitért ajtaján át a távoli kocsit után nézett, amint az lassú gördüléssel ereszkedett az esti fényekben tündöklő, ezüstös völgy felé. Nézte és a szíve fölé szorította a kezét:

Édes kis Tutujkám, ha ismét hallgatódtál volna, ismét ne félj. A te kismamid csak azért van, hogy te megszülethess és hogy boldognak lásson téged.

Megalakult a Magyar Népközösség bukaresti tagozata

Nagy lelkesedés jegyében tartották meg az alakuló gyűlést

Bucurestiből jelentik: A Romániai Magyar Népközösség bucarestii tagozata vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlésen a bucarestii magyar társadalom minden rétege képviseltette magát.

Papp Béla dr megnyitóbeszéde

A közgyűlést Papp Béla dr. a tagozat elnöke-szítő bizottságának elnöke nyitotta meg. Papp dr. bevezető beszédében vázolta a tagozat megalakítására irányuló tárgyalásokat, majd a szervezési munkáról számolt be. Ismertette a Népközösség központi vezetőségének ismert akcióját, mellyel Nagy Sándor ref. lelkészt bízták meg még a múlt év folyamán a tagozat megszervezésével. Majd utána Bokor Béla dr. és Németh Ernő mérnök kaptak megbízatást a szervezési munkálatok elvégzésére. A munkálatok megkezdésével egyidejűleg Papp Béla dr. jelenlegi tagozati elnököt kérték fel a tagozat megszervezésével.

Papp dr. ezután ismertette a magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépés fontosságát és ennek bucarestii eredményeit. Beszámolt a kormányval folytatott tárgyalásokról, amelyek a Magyar Népközösség megalakítására vezettek.

Papp dr. elnök beszámolójában hangsúlyozta, hogy a bucarestii tagozat kiépítése és megszervezése nemcsak helyi jelentőségű, hanem országos érdek is, mert itt él a magyarság a legnagyobb számban és itt fordul meg az erdélyi magyarság legnagyobb tömege.

Csak nevében él a Népközösség, ha nélkülözi az egységes népi célzatu összefogást

— Csak nevében él a Népközösség, ha nélkülözi az egységes nemzeti és népi célzatu összefogást. Az egyházi közösségekben működő szervek nem elegendők arra, hogy az egyetemes nemzeti hivatást képviseljék.

Papp Béla dr. ezután megrázó szavakkal esett el a bucarestii magyarság helyzetét, majd hangsúlyozta, hogy mindig szembe kellett nézni az egyetemes magyar társadalom megteremtésének érdekei.

— Fülemben esengett Bucurgstii 80.000 szét-szórta élő szervezetlen magyarjának hangja — mondotta Papp Béla dr. — Szemeim előtt megjelentek a rongyos külvárosi gyermekek, a viskókba hazajáró munkások és az ősi háziszóttest letéve székely lányok. És beláttam, hogy itt tenni való van és vétkes mulasztást követnénk el, ha nem szereznénk meg a fővárosi magyar tömegeket.

Papp Béla dr. vázolta ezután a helyi tagozat kiépítésére vonatkozó terveket: a tagozati helyiség felállítását, a tagszervezés megkezdését és a jogvédő iroda felállítását. Megelégedéssel állapította meg, hogy a tervbe vett munkálatok sikeresen folynak, amennyiben sikerült már a tagozati helyiséget felállítani, ahol a tagozat hivatala, jogvédő irodája, modern orvosi rendelője és tanácssterme könyvtárával, olvasójával és kulturális, közgazdasági, iparos és szociális alosztályaival a bucarestii magyarság érdekeinek szolgálatában áll.

— Másfélszázados fáradozásaink nem voltak hiábavalók. Menjen szét a külvárosok minden magyarjához ennek a munkának a híre és híresétek, hogy itten a fajtánkért és népünkért dolgozunk. Élni akarunk a törvényadta keretek között és mint jó állampolgárai ennek az országnak, ki akarjuk építeni egységessé és időállóvá népközösségünket. — fejezte be megnyitó beszédét Papp Béla dr.

Szőcs Oszkár irodaigazgató jelentése

Ezután Szőcs Oszkár irodaigazgató tette meg a tagozat eddigi fejlődéséről és eredményeiről szóló hatalmas jelentését. Szőcs irodaigazgató a tagozat vagyoni helyzetéről, a tagok örvendetes szaporodásáról számolt be, majd a tagozat helyiségében működő egészségügyi kirendeltségről és annak felszereléséről adott számot. A tagozat orvosi rendelője röntgen-géppel, rövidhullámú készülékkel, Quartz-lámpával, fogászati felszereléssel, műtői asztallal, valamint az orvosi rendeléshez szükséges

összes műszerekkel el van látva. Megemlítette, hogy január 20. óta 127 beteg részesült ingyenes orvosi gyógykezelésben. Az ingyenes rendelőt a bucarestii magyar orvosok felváltva tovább folytatják. Felolvasta a tagozati helyiség leltárát. Ismertette a tagozat 450 kötetes könyvtárának megnyitását. Majd a jogi tanácsadás és panaszfelvételről számolt be. Eszerint a központi iroda főtítkársága és a bucarestii tagozati iroda mintegy 300 esetben adott tanácsot és nyújtott segítséget állampolgársági ügyekben a bucarestii magyaroknak. Jogi ügyekben hetenként 10—15 tagunk kap tanácsot és utbaigazítást. Naponként 4—5 panaszos ügyet intéz el az iroda, vagy ad felvilágosítást megfelelő ügyekben.

Ezalatt a jelölő bizottság Bitay Endre mérnök vezetésével megejtette a jelöléseket. Dr. Sándory Mihály felolvasta a jelölő listát és a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg a tagozat tisztikarát.

Megválasztják a tisztikart

Elnök lett dr. Papp Béla orvos. Elnöki tanács dr. Papp Béla orvos, mint elnök. Németh Ernő mérnök, mint a közművelődési szakosztály elnöke, Bitay Sándor lakatos igazgató, mint a Társadalmi Szakosztály elnöke. Rohonyi Vilmos mérnök, mint a Gazdaság Szakosztály elnöke, dr. Mikó Imre ügyvéd, mint a Romániai Magyar Népközösség központi irodájának bucarestii főtitékára, Bokor Béla ügyvéd, mint a bucarestii tagozat főtitékára, dr. Sándory Mihály ügyvéd, mint a tagozat jogtanácsosa, dr. Bakk Elek, mint az Egészségügyi Bizottság vezetője. Brueszt Antal, mint az adminisztrációs és pénzügyi bizottság vezetője, Kozák Lajos, mint az Iparos alosztály vezetője, Nagy Sándor református lelkész, Lőrinczy Géza unitárius lelkész, Sixty Zoltán evangélikus lelkész, Barthalis Sándor munkás szenátor, Balaskó Pál mérnök, mint a közgyűlés által az elnöki tanácsba delegált tagok.

Közművelődési szakosztály: Elnök: Németh Ernő mérnök. Alelnökök: dr. Lendvay Sándor ügyvéd, Sipos András segédlelkész, Lakatos István nyomdász, előadó Juhász István diáktitkár.

Társadalmi szakosztály: Elnök: Bitay Sándor iskola igazgató. Alelnökök: Körösi László művezető, Cservák Sándor asztalos, Balogh József munkás. Előadó dr. Szathmáry Kamilló tisztviselő.

Gazdasági szakosztály: Elnök: Rohonyi Vilmos mérnök. Alelnökök: Tompa Sándor kereskedő, Kányádi Béla református lelkész, Bartha Károly munkás szenátor. Előadó dr. Fogarassy Géza.

„Mindenki szolgáljon rá arra a bizalomra, amellyel a közgyűlés megtisztelte”

Papp Béla dr. elnök a vezetőség nevében megköszönte a közgyűlés bizalmát és felkérte a tisztikart, hogy a megválasztás ne csak címet jelentsen, hanem mindenki munkájával és odaadásával tegyen eleget faji kötelességének és szolgáljon rá arra a bizalomra, amellyel a közgyűlés megtisztelte.

Dr. Mikó Imre főtitékár, mint a központ kiküldöttje, meleg szavakkal üdvözölte a köz-

Elsőrendű ifjusági beszédanyag:

Dr. Szivós Donát:

A ma diákja

Ifjusági szentbeszéd!!

Ára 120 Lei és portó

Főtítkár: Bikor Béla ügyvéd. Titkár: Csiba Lajos kereskedő. Pénztárosok: Bocsa Antal tisztviselő, Kiss Béla műszaki tisztviselő. Ellenőrök: Borsotzky Károly tisztviselő, Demeter Jenő, Rózsa Áron munkás.

Az adminisztrációs és pénzügyi bizottság vezetője: Brueszt Andor tisztviselő. Tagjai: Bitay Endre mérnök, Kerecsi János tisztviselő.

A szervező bizottság: Cservák Sándor asztalos, Kádár Gyula műszaki tisztviselő, Kozák Mihály munkás.

Az egészségügyi bizottság vezetője: dr. Bakk Elek orvos. Tagjai: dr. András István orvos, dr. Dulin Hugó fogorvos, dr. Dürschnitz Kálmán orvos, dr. Marinescu József orvos, dr. Papp Béla orvos, dr. Pferschiv Tibor orvos, dr. Tassaly János orvos, dr. Tonk Emil orvos, dr. Vargha Endre orvos, dr. Veress Ferenc orvosprofesszor, Voith Gergely fogász, Császár Ernő gyógyszerész, Hollitska István gyógyszerész, dr. Vass Pál gyógyszerész, Sixty Zoltán lelkész.

A jogügyi bizottság vezetője dr. Sándory Mihály ügyvéd. Tagjai: Barokk Károly ügyvéd, dr. Fekete Mihály ügyvéd, Fischer Béla ügyvéd, dr. Ferenczy Zsigmond ügyvéd, Jakab István ügyvéd, dr. Kiss Árpád ügyvéd, dr. Lendvay Sándor, Tőkés Sándor ügyvéd.

Jegyzők: Kondor Boldizsár tisztviselő, Szalay Margit tisztviselő.

Könyvtárosok: Bajkó Erzsébet tisztviselő, Szalay Margit tisztviselő.

Tagozati jogtanácsos: dr. Sándory Mihály ügyvéd.

Intézőbizottság: dr. András István orvos, András Ferenc szabó, dr. Böszörményi Sándor ügyvéd, Barokk Károly ügyvéd, Bisztricsányi Albert kereskedő, Bölönyi János mérnök, Bálint Ferenc szűcs, Bitay Endre mérnök, Bába Mihály autószerelő, Bíró Tamás munkás, Bak Imre asztalos, Barthalis Árpád fodrász, Cseuja Lajos kereskedő, Csúrka Kálmán vasmunkás, Cservák Sándor asztalos, Eberth Lajos ügyvédjelölt, Darkó János kádár, Dobozi Ákos tisztviselő, Ferenczy Gábor mérnök, Fésűs Miklós művezető, dr. Ferenczy Zsigmond ügyvéd, Gudor Lajos lelkész, Gecei Tivadar nyomdász, Hatházy Miklós tisztviselő, dr. Horváth László református lelkész, István Mihály ács, Illés Lajos munkás, Jakab Gyula tisztviselő, Jánosi István cipész, Kássa Dező munkás, Katona József mérnök, Kovács Árpád művezető, Kovács Lajos asztalos, Kádár Gyula művezető, Kozolovári János művezető, Kiss Sándor asztalos, Kacsis Lajos tisztviselő, Kempe József igazgató, Keresztes Gyula tisztviselő, Márk Lajos lakatos, Nyerges József tisztviselő, Páll Simon asztalos, Papp Lajos nyomdász, dr. Pferschiv Tibor orvos, Péter Ferenc nyomdász, Rózsa Ferenc iparos, Szigeti Béla református lelkész, Szász István autótulajdonos, Szatmáry Kamilló tisztviselő, Szél Ferenc asztalos, Szoboszlay János munkás, dr. Tassaly János orvos, dr. Thierry Ákos tisztviselő, dr. Veress Ferenc orvosprofesszor, Vass Ferenc szabó, dr. Vass Pál gyógyszerész, Ványai Károly művezető, Végh György nyomdász, Bákov Domokos vasmunkás, Kövecsi Pál villanyszerelő, Riedl Antal művezető, Takács Pál tanító.

Fizetett tisztviselők: Szőcs Oszkár irodaigazgató, Szász István, Halmay Nóra és Kacsó Béni tisztviselő.

gyűlést és méltatta a bucarestii tagozat eddigi munkáját. Majd megemlítette, hogy a bucarestii tagozat eddigi olyan munkát végzett, hogy kevés tagozat dicsekedhetik ilyen eredményes munkássággal. Hangsúlyozta, hogy az orvosi rendelő páratlan a maga nemében az egész országban. Kérte a tagozatot, hogy további lelkes munkájával vigye előbbre az ittléli magyarság ügyét. Rámutatott arra, hogy a tagozat alakuló közgyűlése történelmi nevezetességű momentum a bucarestii magyarság életében és ez példát mutat az erdélyi magyarságnak is a testvéri együttműködésre.

A magyar iparositársadalom és a munkásság csatlakozása

Kozák Lajos a tagozat iparos alosztálya nevében üdvözölte az új tisztikart és felkérte iparos testvéreit, hogy fogjanak össze és vállalva közösen küzdjenek iparos érdekeikért.

Lakatos István nyomdász az ipari munkások céhének nevében üdvözölte a tisztikart és felkérte munkástestvéreit, hogy mindannyian, tekintet nélkül politikai meggyőződésükre, vegyenek együtt részt a munkában, mert a Népközösség otthona minden magyar ember otthonát jelenti.

Bákov Domokos ugyancsak üdvözölte a

tisztikart és kijelentette, hogy a bucuresti magyar munkásság, mint a múltban, úgy a jövőben is küzdeni fog a magyarság érdekeiért.

Rózsa Ferenc a Református Iparoskör nevében üdvözölte a tisztikart, kérve az iparos testvéreket, hogy felekezetre való tekintet nélkül vegyenek részt a tagozatai munkában.

Jánossi István a Székely Népi-Csoport nevében üdvözli a tagozat tisztikarát. Köszöni a tagozatnak, hogy végre otthon nyújtott az itt élő székelyeknek, akik a kocsmák és egyéb hasonló természetű szórakozások helyett magyar szót és festvériességet találnak.

Nagy Sándor ref. lelkész egyháza nevében üdvözli a tisztikart. Dr. Horváth László ref. lelkész szintén üdvözölő szavakat mond.

Lőrinczy Géza unitárius lelkész egyháza nevében beszél.

Sexty Zoltán evangélikus lelkész az egymás iránti szeretetet hangsúlyozza, majd dr. Bakk Elek orvos emeli ki, hogy mindannyian munkások vagyunk és éppen ezért mindannyian egyformán munkásai vagyunk a kisebbségi magyar életnek.

Végül dr. Papp Béla tagozati elnök záróbeszédében egyetértésre és összetartásra hívta fel a tagok figyelmét, ahol világnézeti különbség nélkül foglaljon helyet mindenki és támogatja a tagozat munkáját.

Kellemes meglepetést keltett a közgyűlés végén Nagy Sándor székely munkás alkalmi költeménye.

Üdvözlő táviratok

A közgyűlés táviratilag üdvözölte Silviu Dragomir kisebbségi minisztert, Dombrowsky Victor tábornok, bucuresti főpolgármestert és dr. Bánffy Miklós gróf elnököt.

A jugoszláviai Magyar Párt a kormánypárthoz való csatlakozásról tárgyal

Zentáról jelentik: A jugoszláviai magyar párt vezetői vasárnap Zentán értekezletet tartottak 300 kiküldött részvételével. Dr. Váradi Imre volt szenátor beszéde során a többi között kijelentette, hogy a magyar kisebbség részére csak egy lehetőség van: éspedig az, hogy csatlakozzék a kormányzó politikai párthoz, mint a párt egyik alosztálya. Az értekezlet határozati javaslatot fogadott el, melyszerint az értekezlet résztvevői elhatározták, hogy szűkebbkörű bizottságot alakítanak a magyar kisebbség kívánásainak kidolgozására.

Áttekintés a külpolitikai helyzet újabb fejleményein

Az angol-olasz szénvita ügyében enyhülőbb helyzet mutatkozik

A szénzállítás ügyében — bucuresti rádióközlés szerint — Anglia és Olaszország között keletkezett feszültségben némi enyhülés állott be. Az angol gazdasági hadviselési minisztérium ugyan cáfolja azt a tegnapi hírt, hogy az angol kormány az olaszok német szénzállítását a tengeren további két hónapra lehetővé tette volna. Azonban enyhülés mégis mutatkozik abban, hogy ugy a sajtóban, mint a diplomáciai tárgyalásokban a szénvita kérdését mindinkább a megoldás felé igyekeznek terelni.

Ezt az enyhülést párizsi politikai körökben, — ahol rendkívül aggodtak a szövetségesek és az Olaszország közötti viszony esetleges elmérgesedése miatt, — nagy meglepéssel fogadták. A Quai d'Orsay-n — a francia külügyminisztériumban — az olasz kormány tiltakozó jegyzékét jogilag nem tekintették helytállóknak és francia részről sajnálják, hogy Róma nem hajlandó kellőképpen tekintetbe venni azokat a szempontokat, amelyek a nyugati hatalmakat az ostromzár megszigorítására készítették. Francia körök szerint azonban az olasz jegyzék nyitva hagyta a megegyezés kapuját és a félheszakadott olasz-angol tárgyalások minden bizonnyal ismét megindulnak. A párizsi lapok nem hiszik, hogy az angol-olasz szén-ellenét elmérgesedne és politikai következményeket vonna maga után.

Mussolini levele Chamberlainhez. Chamberlain nyilatkozik az angol alsóházban.

Az *Avvenire* című olasz lap értesülése szerint *Bastianini*, londoni olasz nagykövet, Rómából való visszatérése után azonnal fölkereste *Chamberlain* angol miniszterelnököt és állítólag *Mussolini* levelet adta át neki. A megbeszélés — a lap szerint — a szénkérdés körül forgott. Londonban általában mérsékeltlen kezelik ezt a kérdést, mely így aligha fog nagyobb feszültséget előidézni, a két ország között.

Chamberlain, angol miniszterelnök valószínűleg szerdán az alsóházban felvilágosítást ad arról, hogy mi történt London és Róma között december eleje óta, amikor is a brit kormány a tengeri háború elmérgesedése következtében a Németország elleni beviteli ostromzárát a kivitelre is kiterjesztette. Az olasz tiltakozó jegyzék ténye nem keltett meglepetést Londonban. Angol részről megállapítják, hogy a legnagyobb jóakarattal kívánják kezelni ezt a kérdést, de elvárják, hogy Olaszország is több belátást tanúsítson. Nem tartják lehe-

tetlennek, hogy sikerül közös alapot találni a nehézségek kiküszöbölésére.

Angol szenet kínálnak Olaszországnak.

Az angol lapok egyébként kiemelik, hogy az olasz sajtó a szénvitában nem használt eddig éles hangot. Ugyanakkor megállapítják, hogy Olaszországnak rendelkezésére áll az angol szén, de szó sem lehet a német kivétel elleni ostromzár enyhítéséről, vagy újabb kivételekről. A *Daily Telegraph* diplomáciai levelezője ezt írja, hogy az olasz importőrök a háború kezdetén 5 millió 500 ezer tonna szenet rendeltek Angliában és a további tárgyalásokat csak a fizetés kérdése tette szükségessé.

Hat szénhajó elindult és nyolc utrakészen Olaszországba.

Rómában megállapítják, hogy a szénvitában nem következett be újabb fejlemény, úgy-hogy a helyzet nem enyhült, de nem is súlyosbodott. Az olasz sajtó magatartása igen tartózkodó és teljesen nyugodt. A lapok nem is foglalkoznak közvetlen állást a helyzettel kapcsolatban, de külföldi tudósítók részletesen vázolják a helyzetet. A *Messagero* szerint megállapítható, hogy az angol fővárosban nem akarják dramatizálni az eseményeket és az angol sajtó bizonyos jóakaratot mutat. A *Popolo di Roma* szerint a Rotterdamban berakodott tizenhárom hajó közül hat már kinn van a nyílt tengeren, a többi nyolc pedig útrakészen áll. A rotterdami olasz hatóságok nem tudnak arról, hogy az angolokkal errenézve megegyezés jött volna létre, de holland tengerészeti körök remélik, hogy ezeket a hajókat az angolok még zavartalanul átengedik. Ezt a szenet ugyanis az olaszok már régebben szerezték be és csak a Rajna befagyása miatt nem juthatott be az olasz kikötőkbe.

Az orosz sajtó olaszbarát magatartása.

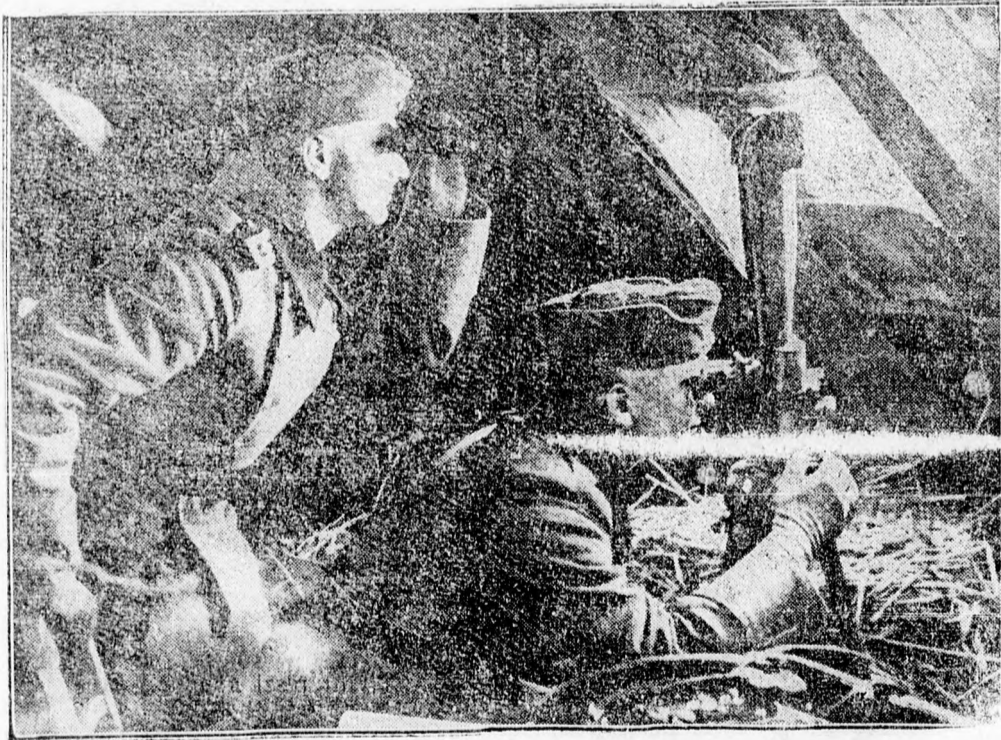
Zürich. (A *Times* tudósítója.) A svájci lapok megállapítják, hogy az orosz sajtó igen részletesen foglalkozik az olasz-angol szénvitával és teljes egészében az olasz álláspontot támogatja. Svájcban megállapítják, hosszú évek óta nem fordult elő, hogy az orosz lapok olaszbarát cikkeket írtak volna.

Göbbels német birodalmi miniszter a kifogástalan semlegességről.

A semlegesség értelmezéséről és gyakorlati keresztülviteléről nyilatkozott Göbbels, német birodalmi propagandauyi miniszter a jugoszláv újságíróknak, akik a lipcsei vásár megnyitása alkalmából interjúolták meg őt. Göbbels szerint Jugoszlávia magatartása előnyösen különbözik más semleges államokétól, amelyek csak szóval hirdetik a semlegességet, de amelyek sajtójuk írásmódja és politikájuk irányvonala alapján egyáltalában nem tekinthetők semlegeseknek. Jugoszlávia a háború kezdete óta a be nem avatkozás helyes álláspontjára helyezkedett. A most folyó háborúnak semmi köze nincs Jugoszlávia életérdekeihez. Németország nem is akar mást, minthogy a háborúban részt nem vevő államok tartsák meg korrekt semlegességüket és hogy ebben a tekintetben vegyenek példát Jugoszláviáról, mely minden más államnál jobban tartja be a legteljesebb pártatlanságot a háborús felekkel szemben.

Lloyd George dicsérő cikke a fasiszta külpolitikáról.

Érdekes cikket írt Lloyd George, Anglia egykori világháborús miniszterelnöke a *Critica* című buenos-airesi lapban. Elmondja a cikkírő, hogy semmiféle európai rendezés nem képzelhető el az olasz érdekek figyelembevételével. A Ducénak — úgy mond — nagy sulya lesz az új európai békeben. Mind Franciaország, mind Anglia meg kell, hogy fizesse majd Olaszországnak a béke árát.

Német tüzérségi megfigyelő állás a nyugati fronton

Lloyd George végül dícsérettel szól cikkében a fasizta külpolitikáról általában.

„Egy értelmes cikk.”

„Egy értelmes cikk” cím alatt a *Giornale d'Italia* közli a *Populaire* című francia lap cikkét, mely Olaszországnak a háborúban tanúsított magatartásáról foglalkozik. A francia lap szerint az olasz nép nem kívánja a háborút és sem nem franciabarát, sem nem angol, vagy németbarát, de bármikor kész arra, hogy belépjen a háborúba, ha a Duce úgy látja jónak. Mussolini azonban nem fog pusztán világnézeti okból háborúba bocsátkozni, sem pedig azért, hogy megvalósítsa bizonyos helyi jellegű követeléseit. A *Populaire* a továbbiakban megállapítja, hogy tévedés volna az olasz politika irányváltozásáról beszélni. Olaszország nem hajlandó ugyan résztvenni egy szovjet-ellenes keresztes háborúban, de megmarad bosevistaellenes hatalomnak.

Ehhez a fejtegetéshez a *Giornale d'Italia* a következőket fűzi hozzá: „El kell ismerni, hogy a *Populaire* nagy általánosságban helyesen fogta fel az olasz politikát. Egészen világos, hogy az olasz nép nem kívánja a háborút, de ugyanolyan világos az is, hogy azon a napon, amelyen erre szükség volna, azonnal kéz lesz belépni a háborúba.”

Wellest elkedvetlenítették Hitler fejtegetései.

Welles amerikai kiküldött hétfőn megérkezett Bazellebe, majd továbbutazott Lausanneba, hol három napra tervezte ottmaradását. A Bernben megjelenő *National-Zeitung* berlini tudósítja úgy tudja, hogy Welles a Schacht doktorral Berlinben folytatott megbeszélése alkalmával meghívta a Német Birodalmi Bank volt igazgatóját az Egyesült Államokba, hogy tanulmányozza a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztésének lehetőségét. Az amerikai lapok szerint washingtoni diplomáciai körökben általában úgy tudják, hogy Hitler német birodalmi vezér és kancellár fejtegetései elkedvetlenítették Wellest, aki most helátja, hogy európai küldetése kilátástalan. Ezekután — írják az amerikai lapok — bizonyos amerikai köröknek, akik még hitték a megegyezéses béke lehetőségében, fel kell adniuk ezt a reményüket.

Barátságos fordulat a francia-japán kapcsolatokban.

A francia-japán kapcsolatok rendezéséről beszélt egy tokiói sajtóértekezleten a japán külügyminisztérium képviselője. Az illető személyiség kijelentette, hogy a japán kormány vissza akarja állítani mind politikai, mind gazdasági téren a Franciaország és Japán közötti kapcsolatokat. Hangoztatta azt a véleményét, hogy a francia kormány a mai nehéz helyzet ellenére is hajlandó tárgyalásokat kezdeni Japánnal ebben a kérdésben.

Hajók csatározásai az Északi-tengeren.

A különböző hadszíntereken következő a helyzet:

A francia és angol hajóraj élénk tevékenységet fejt ki az Északi Jeges-tengeren. Beavatott helyen meglehetősen tartózkodással nyilatkoznak erről a tevékenységről, de megerősítik azt a hírt, hogy a két nyugati nagyhatalom és egy idegen állam hajóegységei között összeütközések voltak az Északi Jeges-tengeren. Az *Excelsior* szerint a szövetségesek hajói most a Fehér-tengeren, a Sztalin-csatorna torkolatának vidékén működnek.

Egy angol repülőgép hétfőn délután négy bombát dobott egy, a víz felszínén haladó német tengeralattjáróra. Az egyik bomba szétrombolta a tengeralattjáró tornyát.

Érdekes nyilatkozatot adott az elcsülyedt Domala angol gőzös első tisztje a *Press Association* tudósítója előtt. Kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak az a beállítás, mely szerint a német repülőket a mentőcsónakokba szállt hajótöröttekre gépfegyverrel lönek.

A nyugati hatalmak maguknak akarják biztosítani a hadműveletek kezdeményezését.

A bucurestii rádió közlése szerint az angol sajtó összefoglalásokat közöl a háború első hat hónapjáról. Noha ez alatt az idő alatt, — írják az angol lapok — nem történt semmi látványos kezdeményezés, az eredmény mégis a szövetségesek oldalán van. A háború most új fejezetekhez érkezett és a szövetségesek lépéseket tesznek, hogy maguk-

nak biztosítsák a hadműveletek kezdeményezését. A *Times* úgy látja, hogy stratégiai szempontból az angol erőfeszítés erősítésére esetleg kormányátalakítás lesz Londonban, hogy így minden tehetőséget az állam szolgálatába állítsanak. Különösen fontos kérdésnek tartják a finn-szovjet háborút, mivel a finn ellenállás sikere a támadó elleni siker. A legfőbb haditanácsnak kell kijelölnie a legközelebbi háborús tendéket és a francia és angol nép mindent megtett a győzelem biztosítására. Azt várhatjuk, — írja a *Times*, — hogy a helyzet gyorsan megváltozik. Új módszerekre és emberekre van szükség. Éppen ez mutatja a demokrácia fölényét, hogy új vezetőket állíthat munkába és felhasználhat minden tehetőséget.

Angol és francia hadihajók átkelési lehetősége a Dardanellákon.

Henderson képviselő az alsóházban megkérdezte Chamberlain miniszterelnököt, vajjon az angol-francia montreuxi megállapodás záradéka szerint létrejöttek lehet-e tekinteni azt az engedélyt, hogy a francia és angol hadihajók a jelenlegi ellenségeskedés ideje alatt a Dardanellákon átkeljenek, ha az szükségessé válik. Buttler külügyi államtitkár ezeket mondotta: „Ha a kölcsönös segélynyújtási egyezmény életbe lépne és Törökország is hadviselő félle válnék, akkor a montreuxi egyezmény értelmében az angol és francia hadihajók átkelhetnek a szoroson.”

Leégett az ország egyetlen tanszergyára

Két és fél millió lei a tűzokozta kár? Ötven munkás maradt kenyér nélkül

Temesvár. Saját tud. A Rónac nevű városrészben éjnek idején kigyulladt Dóczy Árpád tanszer- és bútorgyára. Dóczy Árpád szorgalmas, törekvő iparos, aki kitartó munkájával fejlesztette ki üzemét gyárvállalattá, amely az „Exakt” cégelnevezést viseli. Üzeme az ország egyetlen tanszergyára volt. Tegnap kigyulladt a gyárpépület és néhány óra leforgása alatt el is hamvadt. Dóczy Árpád felesége vette először észre a tüzet. Éjszaka felébredve az ablakon át beszűrődő világosságra lett figyelmes. A gyárpépület emeleti helyiségeiből áradt szét ez a világosság. Dóczy Árpád László nevű fiával a gyárpépülethez sietett. Azonban a tűz miatt az emeletre már nem tudtak felhatolni. Értesítették a tűzoltóságot, amely csakhamar teljes erővel nekilátott az oltási munkálatoknak. Ekkor azonban vízhiány mutatkozott. Dóczy már két

évvel ezelőtt ellátta az épületet vízvezetékkel felszereléssel, de minden sürgetése ellenére sem kapcsolták be a vizet. Így most a gémeskutak vizére volt ráutalva a tűzoltóság. Ezek a kutak csakhamar kimerültek. Közben azonban a lángok egyre jobban elhatalmasodtak. A gyárat már nem lehetett megmenteni s csak a tűz lokalizálására lehetett gondolni. Idővel a messzibb fekvő vízvezetékhez talált kapcsolatot a tűzoltóság, de ekkorra az épület leégett és a gyár elhamvadt. Az emeleti raktár meg volt rakva kész áruval, vonalzókkal, tolltartókkal és egyéb tanfelszereléssel. A kárt még hozzávetőlegesen sem állapíthatják meg. Az egyik verzió szerint két és fél milliót tesz ki a kár, Dóczy szerint azonban ez a feltevés nem felel meg a valóságnak. A tény, hogy egyelőre ötven munkás maradt kenyér nélkül.

TAVASZI ELEÉGIA

Ilyen fellelegzést még nem tapasztaltam az embereken. De ezt a tavaszt, ami lassan mégis csak kikiváradja magát a hó alól, a jég alól az északi szél kihagyásából, az éjjeli fagy napról-napra néhány órát, néhány fokot vesztő hatalma alól és váratlanul megújuló házirovarkból, ezt a tavaszt talán soha nem érzett nagy megkönnyebbüléssel szívből és boldogan köszöntik az emberek... Nézzétek, hogy nevetnek az utcán a déli napsütésben, amittől a járda mellett drága kis piszkos patakokban csobog a hől és alámossa a jégkerget, mely az árnyékos helyeken még konokul tartja magát. Ennél nincs kedvesebb zene a világon: a kristályvízű hegyi patak csörgedezése a legbármányosabb pázsitok között, a legpompásabb nyár zöldjében is subiek ehhez a csobogáshoz képest. Az ember szeretné belevetni magát és uszni szeretne benne, mint a cigaretta, vég, amit jökédvü járókelők hanyagul dobtak belé, hanyagul és fölényesen, mint alkiknek most, hogy elmúlt a tél, nem árthat többé semmi sem... Nézd csak, milyen bátran és büszkén gombolják ki az emberek városi bundáikat, hogy süttetik liskabátos mellüket, hogy ne mondjam: pocakjukat a nappal; most már füttyülnek a háborús szelekre, a drágasági hullámokra, lesz ami lesz, de legalább nem kell dühögni többé, mert itt a tavasz.

Mindégy az most már, hogy a városi bundások eddig se nagyon dühögtek: az örömeik ebben az általános felbuzdulásban azt is megbocsátja nekik az ember, hiszen itt a tavasz és meghozza a meleget, amely mindenkinek egyformán meleg. Mindennel és mindenkivel kibékülünk most már, az idővel, a korral, a rendszerekkel és intézményekkel, sőt az emberekkel is, akikre pedig annyira ok volna haragot tartani és szívesen hiszem, hogy ezentul mindenki jó lesz és szeretni való.

Het-havat szeretnék összehordani túlárado örömeimben. Mélységesen sajnálom, hogy nem vagyok kislápa többé és nem gyűlhetek csoportba a kölykökkel, hogy gomboz-

zak velük a fal tövében, az első valamennyire felszáradt helyen és golyózzak az árok szélén, az első féligmeddig száradt talajon. Nem tudok ennél szabályosabban visszatérő koraviaszi keduteltést. Valami titokzatos gyerekösztön nyilatkozik meg ebben, csak az első meleg napsugarak váltják ki a kicsi lelkekből, később nem is tapasztalja az ember, mintha a tavasz külön megmondaná nekik: gyertek gombozzatok, fiúk, mint ahogy kiülteti a verebket a napsugárban nyugtózó fákra, a párolgó kerítésre, hogy megható és nevelésé örömmel csiripeljenek.

Csak nézem a tavasz játszadozóit s óvárgón, de mégse irigyn, kásás locs-pocs csobban a lábam alatt, míg latyakban gázolok a kövezeilen utcákon át, s most már a nemes városra sem haragszom, hogy ennnyire elhanyagolja az utakat, ugyekszem kárpótlást meríteni a központi utcák és terek gondozottságában, ahol már utolsó mentsváraiban húzódik meg a tél.

Egy újságos bódéről plakátot szakít le a bőjtü szél, megillannak rajta a nagybetűs címfeliratok légi harcokról és tengeralattjáró háborúról. Vüperi eléstől és támadó orosz emberhullámok összeomlásáról, új szélroham jön, megsavaria, játszik vele, libegtetli a levegőben, majd felrepíti a verőfényben szikrázó ég felé, három emeletnyi magasságra, nézünk utána, csodálatos, mintha pacsirta szárnya volna, mintha a tavasz rejtélyes hírszolgálati ügynöksége röpténe fel, jelentést tenni, hogy hallatlan, mi mindennek szabad történnie ezen a meggyötört, de a tavaszban gyógyulni akaró földtekén.

Nagy tavaszok jutnak eszembe, legszebb suhanckori tavaszaim, amikor titokzatos belső mámoroktól ittasan támofozom a kikeletben és egy voltam vele, mint az első hóvirág. S ma még azt a fájdalmat is élvezem, hogy rég kivüálltok már, még a nyár se én vagyok többé, mert lassan össze hajlik az üstököm.

(j. b.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Heltalajzi egész évre 900 féltre negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresszi időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Erős északnyugati, északi szél, több helyen havas eső és havazás, helyenként hófúvások. A hőmérséklet ma még emelkedik, holnap csökken.

KANONOKI BEKTATÁS NAGYBÁNYÁN. Saját tud. Dr. Russó Sándor nagybányai gör. kat. püspök a nyugalomba vonult Boros, Osianu és Anca kanonokok helyébe Dragos Aurél szatmári főesperest, Turdeanu János esperest és dr. Racoteanu Livius püspöki irodaigazgatót nevezte ki. Az új kanonokok beiktatása most ment végbe fényes egyházi szertartás keretében. Elsőnek Dragos Aurél szatmári főesperes mondott köszönetet a kifütelő kinevezésért, majd a másik két új kanonok beszélt. Döbben az István-szálló nagytermében 150 terítékes bankett volt, amelyen dr. Racolta Filip Sándor polgármester üdvözölte az új kanonokokat.

Zürichi zárlat. Párizs 9.87, London 17.42 fél, Newyork 446, Brüsszel 75.37 fél, Milánó 2.52, Amszterdam 236.95, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresszi 340.

Menetrendi változások. Temesvár. Saját tud. A vasútigazgatóság vasárnap újra forgalomba helyezte a 3208. és 3205. számú vonatokat; a vonat, amely 18.28 órakor indul Nagyváradról és 22.51 órakor érkezik Temesvárra, valamint az ellenvonatot, amely 14.30-kor indul Temesvárról és 19.19 órakor érkezik Nagyváradra. Ezzel szemben kivonta a forgalomból a 2088. és 2087. számú vonatokat, amelyek közül az első 8.10 órakor indult Aradról és 9.32-kor érkezett Temesvárra, a másik pedig Temesvárról 16.25 órakor indult és Aradra 17.52 órakor érkezett. Egyebekben, mint eddig, továbbra sem közlekednek a 13. és 14. számú Traian rapidvonatok Temesvár és Bucuresszi között, az 1021. és 1024. számú személyvonatok Temesvár és Turnuseverin között, valamint a 3203. és 3206. sz. személyvonatok Temesvár és Nagyvárad között.

HATALMAS FÖLDCSUSZAMLÁS AZ ÉSZAKAMERIKAI SZÉNÁNYÁSZAT KÖZPONTJÁBAN. Newyork. Shenandoah pennsylvaniai városban, az északamerikai szénbányászat központjának területén hatalmas földcsuszamlás indult. Eddig hatszáz épület alatt indult meg a föld. Egyes házak teljesen elszűnyedtek. A lakosság a földekre menekült. A szerencsétlenség oka a bányák túlzott mértékben való feltárása.

A gyergyószentmiklósi állami liceum népességének husz éves mérlege. Saját tud. Theodor Chindea, a gyergyószentmiklósi „Szent Miklós” állami liceum igazgatója most tette közzé az intézet népességi statisztikáját az utolsó husz esztendőről. Eszerint 1919–20. tanévben beiratkozott az intézetbe 110 növendék. Ezek közül 77 magyar, 13 román, 17 zsidó, 3 örmény hallgató volt. 1929–30. tanévben már 254-en iratkoztak be. Nemzetiségre nézve 159 román, 47 magyar, 3 örmény, 36 zsidó és 9 más nemzetiségűek voltak a hallgatók. 1939–40. tanévben az összes beírt növendékek száma 275. 192 román, 56 magyar, 2 zsidó és 5 örmény. Az adatokból megállapítja az igazgató, hogy a eskimogyeji egyetlen román felsőliceum maradéktalanul teljesíti hivatását a román kultúra terjesztése terén.

Temetés. Muresan Ioan vendégfő 48 éves korában meghalt. Temetése szerdán, 6-án 9 órakor lesz a Luncei-utca 6. számú gyászházban. (Erdélyi „Concordia”).

Halálozások Temesváron. 77 éves korában meghalt Keda c. c. Viktor dr. ügyvéd. Az elhunyt annakidején nagy szerepet játszott a város társadalmi és kulturális életében. Harmincöt évvel ezelőtt meghült és inszurgorodást kapott, úgy hogy azóta merevek voltak a lábai és a négy fal között kellett életét leélnie. A Filharmónia-egyletnek alapításától fogva tagja és egyik vezetője volt. A temesvári dalárdák öszkarban bucsuztatták a temetésén. — Szabó Lajos dr. volt országgyűlési képviselő özvegye, született Mihálkoviás Albina, nyolcvankét éves korában meghalt. Gyászolja huga, Kirvay Dóme táblabíró özvegye.

HÁROM ÖTEZER PENGŐS KÉPZŐMŰMŰVÉSZETI DIJ. Budapestről jeleik: Eszterházy Pál herceg három képzőművészeti díjat tűzött ki. Egy 5 ezer pengős díjat magyar történelmi festészeti kompozíció jutalmazására; egy 5 ezer pengős díjat pedig szobrászati kompozíció jutalmazására.

A tordai Szociális Missió új elnöke. Saját tud. A tordai Szociális Missió lelkes érdeklődés mellett tartott gyűlésén a napokban töltötte be a néhai gróf Bethlen Ödön német halála óta megüresedett elnöki tisztét. Az egyesület tagjai egyhangú közfelkiáltással Darkó Aladárnét, az eddigi alelnököt választották meg a Szociális Missió elnökévé. Az egyesület elnökválasztása városzerző közmegelegedést keltett, mert Darkó Aladárnéban a Szociális Missió képzett, buzgó és megnyerő egyéniségű vezetőt kapott.

HUSZONÖTMÉTERES MÉLYFÉGBE ZUHANT EGY VONAT. Tokióból jeleik: Észak-Japán Jagamata tartományában kedd reggel egy személyvonat alatt beszakadt egy vashid. A szerelvény a 25 méter mélységben lévő folyó jegére zuhant és kigyulladt. Azt hiszik, hogy a vonat valamennyi utasa, — összesen 180-an — meghalt, vagy megsebesült. A hidat hólavina rongálta meg és ez okozta a szerencsétlenséget.

Bánsági nagyvásár. Temesvár. Saját tud. A tavaszi nagyvásár március 14-én és 15-én tartják Temesváron. Az első napon a szarvasmarha, sertés és juh, a második napon a lovasárt tartják meg.

Teatrul Regina Maria — Mária Királyné Színház

1940 március 12-én, kedden délután 6 órakor este 9 órakor

Fekete Mihály 55 éves színészi jubileuma. — Felszeghy Mária vendégfelléptével

Helyárak:
10, 15, 20, 30, 50, 100 lei

LYON LEA

Bródi Sándor
színműve 3 felvonásban

MEGHALT KARL MUCK, A VILÁGHÍRŰ WAGNER-DIRIGENS. Stuttgartból jeleik: 81 éves korában meghalt Karl Muck, híres karmester, a kiváló Wagner-dirigens. Muck csak néhány évvel ezelőtt jette le a karmesteri pálcát. 1901 óta rendszeresen résztvevett beureuthi ünnepi játékokon. Többször vezényelt Budapesten is.

Bocsánatot kért Ardos Frigyes a volt B. T. C. alaptalanul megvádolt vezetésétől. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A törvényszék Bolog-Popa tanácsa többszöri elhalasztás után most tárgyalta azt az emlékezetes rágalmazási pert, amelynek vádlottja Ardos Frigyes, a Gajdu liceum nyugalmazott tanára volt. Az ügy előzményei még 1936-ba nyulnak vissza, amikor Ardos Frigyes egy rőpiratot adott ki és ebben a rőpiratban otromba és durva támadást intézett a Bihari Turista Club vezetősége: dr. Lőrincz Sándor elnök, Buta Joan tanár, dr. Rozenberg Miklós ügyvéd és Papp Lajos ellen, azt állítva többek között, hogy a BTC vezetősége államellenes tevékenységet fejt ki és összeköttetésben áll a magyar hatóságokkal. A rőpirat állítása alapján vizsgálat indult a BTC megvádolt vezetősége ellen s bár a vádak nem találtak igazoltnak, a Turista Clubtól megvonták a működési engedélyt. A BTC alaptalanul megvádolt vezetősége rágalmazás miatt fejteltést tett Ardos ellen. Az eljárás meg is indult, de a vádlott meg nem jelenése miatt mindeztől nem lehetett megtartani a tárgyalást. A mostani tárgyaláson megjelent Ardos is és teljes számban fővonultak a pör tanúi. A bíróság elnöke felhívta a feleket, hogy béküljenek ki. Lőrincz Sándor kijelentette, hogy nem hajlandó békülni. A megismételt főlhívásra Ardos Frigyes arra kért bocsánatot a BTC vezetőitől: a kezét nyújtott dr. Lőrincz Sándornak, aki azonban bár a bocsánatkérést tudomásul vette, nem fogadta el a feléje nyújtott kezét. Miután Ardos tanár bocsánatkérését a bíróság tudomásul vette s a feljelentők visszavonták vádjukat, a régen húzódo ügy befejezést nyert.

Ardos Frigyes különben ezzel az ügygel kapcsolatban, saját útján követett rágalmazás címmel följelentést adott be Marton István, az Esti lap szerkesztője ellen, aki lapjában az Ardos-féle rőpirattal foglalkozott. A törvényszék ebben az ügyben március 15-én ítéletet.

Felgyújtotta apása házát. Máramarosziget. Saját tud. Az elmúlt napokban a máramarosmegyei Farkasrév községben tűz hamvasztotta el Hotea György gazdálkodó házát. A bevezetett vizsgálat megállapítása szerint a gazdálkodó házát a károsult menyee Teiptean Mária követte el. A gyújtogató asszonyt átadták az ügyészségnek.

Szuronyával hábaszurta a vasúti fékezőt a szabadságos katona. Csikszereeda. Saját tud. Az egyik este, a 3090. számú személyvonat, teljesen zsúfolt kocsikkal futott be a gyergyószentmiklósi állomásra. Itt három üres kocsi csatlakozt a szerelvényhez. Ciohotar Aurél vasutas felszólította a katonákat, hogy menjenek át az üres kocsikba. Ebből szóváltás keletkezett, melynek során Ördög Ioan szabadságos katona előrántotta szuronyát és hábaszurta a vasutat. A súlyosan sebesült Ciohotar az állomásfőnök részesítette első segélyben, majd beszállították a kórházba. Ördög Ioan szabadságos katonát az állomási rendőrség letartóztatta.

BEMUTATÓ ELŐTT ÁLL NYIRÓ JÓZSEF „UJ HAZA” CIMŰ SZÍNMŰVE. Budapestről jeleik: Közvetlen bemutató előtt áll Nyiró József „Uj haza” című három felvonásos drámája. A kiváló erdélyi író kedden érkezett Budapestre, hogy résztvegyen darabja próbáiban.

A nagyváradai festő és mázoló munkások vezetősége értesíti a festő- és mázoló munkásokat. hogy március 7-én, csütörtökön délután 3 órai kezdettel taggyűlést tartanak a Wilson-utcai munkásokotthonban. A gyűlés egyetlen napirendi pontja a kollektívszerződés. A vezetőség kéri, hogy a szervezett, mint a szervezeten munkásokat, hogy a gyűlésen saját érdekében teljes számban jelenjenek meg.

Súlyosan megbüntettek egy gyimesi csángó hűtlen elhagyását. Csikszereeda. Saját tud. Csiklag Antal gyimesbükki csángógazda nyolc évvel ezelőtt elhagyta feleségét, két gyermekét — és egy másik falusi asszonnyal vadházasságra lépett. A törvényszék az elhagyott asszony bűnvádi feljelentésére hathavi elzárással és kétezer lei pénzbüntetéssel sújtotta hűtlen elhagyása miatt a csángógazdát. Egyben utasította az asszonyt, hogy tartásdíj megállapítása végett indítson polgári keresetet.

A nagyváradai Kereskedői Tanács közleménye. Március 10-én, vasárnap délelőtti 11 órakor a városháza dísztermében tartjuk meg közgyűlést, amelyre összes tagjainkat ezúton is tisztelettel meghívjuk és kérjük, hogy a tárgyszorozaton szereplő kérdések fontosságára való tekintettel, feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Csik megyében is megkezdődtek a sorozatos gáz- és légvédelmi tanfolyamok. Csikszereeda. Saját tud. Az itteni Vigadó nagytermében megkezdődtek a községi lelkészek, tanítók, előjárók részére a sorozatos gáz- és légvédelmi tanfolyamok. Ezek a tanfolyamok négy héten át, négy napban, hat órán keresztül tartanak úgy hogy minden egyes hallgatónak 24 órai részvételt kell igazolnia. A tanfolyamok írásbeli és szóbeli vizsgával vannak összekötve. Nagy nehézsége a tanfolyamoknak, hogy az előadaás nyelv román és így az elméleti és gyakorlati ismereteket nem mindenki tudja elsajátítani a hallgatók közül. A gyergyói községek részére Gyergyószentmiklóson tartanak tanfolyamokat. A tanfolyamok pontos hallgatását a legszigorubbán ellenőrzik, igen gyakoriak a névsorolvasások és megfélelő büntetéseket néiyezték kilátásba a pontatlan megjelenők számára.

Leharapta az ellenfele ajkát. Temesvár. Saját tud. Maringer Lajos és Lupu Miklós gyárkúlvárosi lakosok az egyik vendéglőben együtt mulattak. Zárora után együtt mentek hazafelé. Utközben azonban valamin összekaptak. A vezekedés csakhamar verkedéssé fajult. Lupu Miklós hirtelen kiugrott ellenfelének s hogy azt harcceptelne fogja, leharapott annak ajkából. Súlyos sebet ejtett rajta: ugyszólván leharapta az ajkát. Maringer a mentők a kórház sebészet osztályára szállították. Lupu ellen a rendőrség megnyitotta az eljárást.

Leesett a szénapadlásról és azonnal meghalt. Csikszereeda. Saját tud. Különös haláleset áldozata lett Birta Alajos 77 éves csikkarciányi székely gazda. Az idős gazdálkodó felment a szénapadlására, hogy onnan takarmányt vegyen le az állatai részére. Amikor a magas létre legfelső fokára lépett, hogy lefelé jöjjön: megcsuszott és mintegy hat méter magasságból a szénapadlására zuhant Koponyaalapi törést szenvedett és azonnal meghalt. A jóvalavó gazdálkodó tragikus halála márv részvételt keltett a lakosság körében.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságokon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészt s a lejáró szelvényt bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülöshető pénzét.

Egyre súlyosabbá válik Nagyváradon a tüzifahiány

Nagyvárad. Saját tud. Néhány hét óta nehezen lehet tüzifát szerezni a városban. A nagykereskedők nem tudtak eleget tenni a szállítási kéréseknek és igen gyakran úgy oldották meg a dolgot, hogy 5 vagy 10 méteres rendelésnél 2-3 méter fát szállítottak. A kiskereskedőknél még körülményesebb eljárásra volt szükség. Ha két máza fát rendeltek, bizonyítani kellett, hogy a megrendelő az üzletnek milyen régi vevője, hogy végre is tüzifához jusson. Még ilyen kis rendelésnél is megtörtént, hogy egy-két napot várni kellett. Ez volt a helyzet a múlt héten. Tegnap óta azonban a nagykereskedőtől nem lehet fát kapni, a kiskereskedőnél pedig 140 leire ment fel egy máza aprított tüzifa ára.

Beszélgetést folytattunk egyik ismert várad-i fakereskedővel, aki a következőket mondotta:

— A város faellátásban zavar állott be. Hangsúlyozom, nem üzérkedésről van szó, hanem tényleges fahiányról. A nagykereskedők a vagonhiány következtében nem kapják meg a megrendelt fát. Már az összes hatóságok közbenjárásával igyekeztünk vagonokhoz jutni, de mindhiába. A vasutigazgatóság szerint jelenleg nem bocsáthatnak rendelkezésre vagonot. Megpróbáltunk fedett vagonokat kérni, pedig a fedett vagonokban való szállítás 20 százalékkal drágább, azonban ez a kísérletünk is csődöt mondott. Jelenleg az a helyzet, hogy egyetlen darab fa sincsen raktáron. A körülmények tragikomikus közbejárásával folytán otthon is elfogyott a fém és kénytelen vagyok Tenkeről teherautón fát hozatni a saját eszközömmel fedezésére. Néhány kereskedő, vidékről, teherautón szállít fát a városba, de természetesen ez lényegesen megdrágítja a fa árát. A tüzifa ára az utóbbi időben szilárdnak mondható, ez a magyarázata a beállott ár-emelkedésnek.

Kedden délelőtt a fakereskedők küldöttsége Chirila Augustin polgármestert kereste fel. Kérték a polgármestert, járjon közbe, hogy a vasut kolozsvári tartományi felügyelősége megfelelő mennyiségű vagon bocsásson rendelkezésükre.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a polgármesterrel, aki kijelentette, hogy már megtették a szükséges lépéseket. Amennyiben a keddi nap folyamán nem sikerül a vasutól vagonot szerezni, azonnal jelentést tesznek a belügyminiszteriumban.

Huszonötmilliót ad a temesi helytartóság a hadbavonultak családtagjainak. Temesvár. Saját tud. Marta Alexandru dr királyi helytartó, Temestartomány megyefőnökeivel egyetemben Bucureștiben járt a egy megbeszélésen vett részt, amelyet Ghelmegeanu belügyminiszter hívott egybe. Az értekezleten a költségvetések ügyét tárgyalták. A temesi helytartóság a hadbavonultak családjainak segélyezésére huszonöt millió leit íktat a költségvetésébe.

Hírek Maramaros megyéből. Saját tud. A „CAPS” Felsővisón tanoncotthon létesített. — Hétfőn Maramaroszigeten országos állatvásár volt, amelyen szép kínálat mellett a kereslet és a vásárlás is élénk volt. — Szabados György kabalapataki rovtomultu egyén, résztvevett Maramaroszigeten egy házi mulatságon. Szabados a mulatság után megtámadta a mulatságon muzsikáló cigányprimást és erőszakkal elvette tőle azt az 500 leit, amit a zenész a mulatságon keresett. A zenész másnap följelentést tett támadója ellen a rendőrségen. — Maramaroszigeten 1940-41. évi költségvetése most készült el. A költségvetést a polgármester viszi föl a fővárosba jóváhagyás végett. — Maramaroszigeten kedden kellett volna megkezdődni a légvédelmi előadások. Az előadást április 1-ig elhalasztották.

Megnyiták a szívek

Csodálatraméltó, megható és minden tisztelget megérdemel az a megértés és — a mai súlyos időkben szinte hihetetlennek tetsző — áldozatkészség, mellyel lapunk olvasói oly gyakori segélykérő sorainkat fogadják s szegényeink ügyét fölkarolják. Szólottunk már erről egy rövidke cikk keretében, de most újra meg kell emlékeznünk róla, mert ma ismét olyan — nevezhetjük így: — meglepetésben volt részünk, ami mellett nem mehetünk el szó nélkül. Mindössze egy hét telt el azóta, hogy néhány sorban segítséget kértünk egy szomorú sorban sanyalódó özvegy uriaszony és egy mindenkitől elhagyott öreg ember: Torkos Sándor részére. Eddig 1650 leit és két élelmiszeresomagozt juttathattunk olvasóink jóvoltából ennek a két szűkölködőnek. Ma pedig levelet hoztak címünkre; a levélben 2135 lei volt, amit Szunyogh Barnabás nyug. főtisztgyabiró Székelyhídon gyűjtött össze és küldött be hozzánk azzal a rendeltetéssel, hogy igazságosan osszuk szét az özvegy uriaszony és a magános öregember között. Az alábbiakban öszinte hálával és köszönettel leközlöljük azoknak a jóságos székelyhídi polgároknak a névsorát, akik Szunyogh Barnabás gyűjtését ilyen eredményessé tették.

Szecsény Károly 20 lei, Lakatos József 100, Sajthy József 20, Somogyi Imre 30, Kiss Lina 100, Lakatos Gyula 100, dr Garán János 50, Csomafáy Sándor 20, Gál Zoltán 10, Fándly József 10, Nagy József járásbíró 50, Szabó Béla 50, Fröhlich Pál 50, dr Horváth Miklós 20, Korb Gusztáv 10, Hobeck István 20, Ötvös Kálmán 30, dr Szász Tibor 50, dr Benedek Imre 20, Szabó Zoltán 40, Fabricius Imre 20, Borbély Ferenc 50, özv. Pozsgay Károlyné 20, Fecser Alajos 20, Kopányi Sándor 20, Papp István 10, dr Biró Sándor 20, Kathó János 20, Penkert Sándor 60, Dráveczky Zoltán 70, Söllner József 20, Csernecky József 50, Karmazsin Ferenc 20, Tóth Lajos 20, gróf Stubenberg József 300, Hágen Ferenc 60, Czilli Antal 10, Schilli István 20, Barna Róza 20, özv. Papp Janosné 40, Kenderessy Emma 20, Kiss Károly 20, Szentpály Zsigmond 25, Szunyogh Barnabás 20, Fabry Sándor 40, Ötvös Klára 30, Nádasdy Imre 10, Kugler József 20, Barbély József 10, Vidá Ferenc 20, Kalló Imre 100, Karcsy Sándor 20, Kopányi Bélint 20, dr Gulácsy Sándor 30, Mayer Lajos 10, Karcsy Sándor 30, Szabó Pálné 20, Kovács Kató 20 lei. Összesen 2135 lei.

„Szent József” nevében Szakáll István világtalan szobafestő részére 100 leit küldtek be hozzánk. — N. N. 100 leit küldött szegényeink részére. Az összegeket rendeltetési helyükre juttatjuk.

Schmiedt Béla A megváltás szolgálói

XI. Pius pápa gyönyörű enciklikájában mutatott rá a papság hivatására s kötelességeire. Ennek a nyomán rajzolja a kitűnő író e nagyszerű könyvben a gyakorlati papi élet szépségeit s magas szíves feladatait!

Ara fűzve 162 Lei és portó

S P O R T

Március 31-én kezdődnek a Duna-Kupa mérkőzések

Teljes megegyezés a temesvári értekezleten

Temesvár. Saját tud. A Duna-Kupa-bizottság értekezletét két napig tartó tanácskozások keretében tartották meg s ez a három ország labdarugószövetségei vezetőinek megegyezésével zárult. Románia részéről Juga Livius dr, a romániai labdarugó-szövetség elnöke, magyar részről Gidófalvy Pál dr, a magyar labdarugószövetség kormánybiztosa, jugoszláv részről pedig Popovics Nika dr. labdarugó szövetségi kiküldöttek vettek részt a megbeszéléseken. Az egyezmény értelmében megrendezik a Duna-Kupa-mérkőzéseket. Az első ilyen mérkőzést március 31-én tartják meg Bucureștiben, amikor is Románia és Jugoszlávia labdarugói mérkőznek. Május 19-én Budapesten játszik Románia és Magyarország. Március 31-én játszanak Belgrádban, míg május 13-án Románia és Magyarország B) csapatai Temesváron mérkőznek.

Baran Coriolan dr. főpolgármester a külföldi vendégek tiszteletére estebédet adott, amelyen a sportélet számos kiválósága vett részt.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYE:

Fekete Mihály jubileuma

— Lyon Lea két előadása —

Fekete Mihály 35 éves színészi jubileumát, kedden, március 12-én két előadásban ünnepli. — Délután 6 órakor és este 9 órakor.

Fekete Mihály művészete Várad közönsége előtt nem ismeretlen, Lyon Lea előadása azonban alkalomszerű arra, hogy Fekete alakítókézségének klasszikus erejét teljes mértékben kifejezésre juttassa.

Művész egyénisége Lyon rabbi szerepében tökéletesen kiélheti magát.

Lyon Lea pompás szindarab. Lyon Lea szerepét Felezhgyhá Mária alakítja. Lyon Leában az orosz herceget Rittinger Rádai Imre játssza.

Lyon Lea javasasszonyát T. Pogány Janka alakítja.

Lyon Lea szereposztása elsőrangú.

Lyon Lea még színpadi látványosság is.

Lyon Lea helyaráj olcsók.

Lyon Lea előadása március 12-én kedden délután 6 órakor és este 9 órakor.

Jegyek a színház jobboldali pénztáránál már kaphatók. Telefon 35-30.

Kozma Hugó színigazgató társulata Csikszereván. Saját tud. Kozma Hugó színigazgató társulata ötnapi vendég szereplésre ideérkezett. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken tart előadást a Vigadó színháztermében. Bemutásra kerül Rut kis kacska, Gyümölcs a fán, Ki gyereke vagyok én?, Pusztai szerenáé és Tomcsa Sándor Műtét című darabja. A Műtét előadására, amint értesülünk, Székelyudvarhelyről eljön a szerző Tomcsa Sándor író- és lapezerkesztő is.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A VADNYUGAT LEÁNYA.
APOLLÓ: A PÁRIZSI HÁZ.
CORSO: A KINAI NEGYED REJTELMEI.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits Barla). Telefon 28-52.
„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-52.

Megjelent a lutheránus szuperintendencia hivatalos elismeréséről szóló királyi dekrétum

Módosították a kultusztvény 36—39. szakaszait, melyek a szerzetesrendek és kongregációk jogi és anyagi viszonyait, valamint a katolikus vagyonokra vonatkozó függő és peres ügyeket rendezik.

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap február 3-iki számában két egyházi ügyre vonatkozó rendelkezés jelent meg.

A Hivatalos Lap vasárnap száma közli a lutheránus szuperintendencia hivatalos elismeréséről szóló királyi dekrétumot. A királyi dekrétum szerint a szuperintendencia hatásköre az arad—hírnágyi, a brassói és az öt város esperességére terjed ki, összesen 23 egyházközségre. Önállóan vezeti és adminisztrálja saját vallásos, kulturális és alapítványi ügyeit. A királyi dekrétum értelmében már az 1940—41. évi állami költségvetésbe felveszik egy szuperintendens, egy titkár, egy tisztviselő és egy szolgáló államszolgálatát.

A Hivatalos Lap ugyanezen száma közli, a kultusztvény 36—39. szakaszainak módosítását. A módosítás a szerzetesrendek és kongregációk jogi és anyagi viszonyait, egyúttal a katolikus vagyonokra vonatkozó függőben levő kérdéseket és peres ügyeket rendezik.

Erdekes jogi vita a kolozsvári katonai törvényszék előtt

Elkövethet-e határátlépési kísérletet a külföldi területen áthaladó vonat utasa?

Kolozsvár. Saját tud. A katonai bíróságok elé kerülő határátlépési perek egyöntetű tömkelegéből különös érdekességével élesen kivált az az ügy, amelynek vádlottait: Szabó Gyula nagyváradi vegyész és Petroszényban élő bányász, Szabó István, határátlépési kísérlet miatt az elmúlt hét végén vonta felelősségre a VI. hadtest katonai törvényszéke.

A két Szabó testvér egy váradai tisztviselővel együttesen közös üzem létesítését határozta el. Vállalkozásukhoz a tőkét részben egy máramaroszigeti ismerősük adta volna, akit — a feltételek megbeszélése végett — február elején Szabóék felkeresték. Minthogy azonban az illető nem volt Szigeten, a Szabó testvérek már másnap — február 12-én vonatra szálltak Várad felé, annál inkább, mivel fegyvergyakorlatra kellett bevonulniok.

Hogy utközben mi történt, azt a vádirat eképpen mondja el:

— Amint (a bizonyos távolságot idegen területen haladó) vonat magyar földre ért, Husztnál Szabóék megkísérelték lejutni a vonatról, da a folyosón őrtálló grancsár tervüket megakadályozta. Erre 1000 lejt ajánlottak fel a katonának azzal a céllal, hogy a legközelebbi megállóhelyen hunyjon szemet szándékuk felett.

A határőr színteg belement, mert a következő állomás — Halmi volt. Itt át is adta mindkettőjüket a hatóságoknak.

A védelem részéről Popescu Ilariu ügyvéd azzal érvelt, hogy efféle rászédés már csak azért sem eshetett volna meg mivel védelemmel ismerték a vidéket. Annyi történt csupán, hogy a testvérek egyike rosszul lett, akit a másik is kikísért a folyosóra. Ekközben adományozták a pénzt is a szolgálataos őrnök.

Különben nem lehet jelen esetben a vád tárgyát képező határátlépési kísérletről beszélni, mert ennek feltételeként, a törvény szerint, ostromállapot alatt álló területen tartózkodó egyének kellene.

Már pedig nemzetközi jellegű vonat, főleg idegen állam földjén, nem nyilvánítható ostromállapot alatt lévő területnek. Eppen ezért felmentést kért.

A Negulescu Dumitru hadbíró-alezredes elnökletével üléselő kolozsvári katonai törvényszék — minthogy a katonai ügyész tisztelet tartalmú főhadnagy minőségben betöltő Husztnagyvárad-i ítéletábrái tanácselnök is a védelem érvelésének álláspontjára helyezkedett — a tanúhallgatások és perbeszédok után az ítélet kihirdetését elhalasztotta a Magyarország és Románia közötti vasúti forgalmat Máramarosban szabályozó egyezmény feltételeinek beszerzéséig.

Az ítélet elé feszült várakozással tekintenek jogászai körökben.

Tizennyolcmilliós kártérítési pör a földművelésügyi minisztérium ellen

Temesvár. Saját tud. Az ítéletábrá érdekes pert tűzött ki tárgyalásra. **Ottlik Péter** jezvini nagybérlet még 1912-ben ezer hold földet bérelt az államtól, harminc évi időtartamra. A bérlet így 1943-ig terjedt volna. Ottlik Péter még a világháború idején meghalt s így a bérlet özvegyére maradt. Az impériumváltás után azonban, 1920-ban, értesítette a földművelésügyi minisztérium az özvegyet, hogy az állam felbontja a szerződést, a földreformtvény negyvenegyedik szakaszára való hivatkozással. Az özvegy utóbb perrel lépett fel és arra hivatkozott, hogy az állam mindössze ötszázharminc holdat juttatott az ezer holdból az igényjogosultaknak, viszont a telpersenek a bérleti idő

tartamára szóló elmaradt haszon fejében, valamint a gazdasági épületeken és egyébként eszközölt beruházások ellenértékéért kárpótlás jár. Ottlikné a keresetben tizennyolc millió lei kártérítést kér az államtól. Annakidején a törvényszék a keresetet formahiba miatt elutasította, mivel a tárgyalás napjáig nem terjesztették be az eredeti szerződést, annak román fordításával egyetemben. Felelbezés folytán került most ez az ügy az ítéletábrához. A tárgyalást azonban nem tarthatták meg, mivel a földművelésügyi minisztérium jogi képviselője nem jelenhetett meg. Az ítéletábrá a tárgyalást így májusra halasztotta.

A tavaszi mezőgazdasági munkálatok előtt...

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a legutóbbi minisztertanácson Gh. Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter kifejtette a kormány mezőgazdasági munkatervét. Természetes, hogy a rendkívüli körülmények arra készítették a kormányt, hogy a mezőgazdasági munkatervet az illetékes szakkörök véleményének meghallgatásával készítsék el.

1939 márciusa óta mezőgazdaságunk állandó nagy nehézségekkel küzd. A tavaszi bevonulások, valamint az igavonó állatok bevonása és a hosszas őszi esőzések nagymértékben megakadályozták a vetéseket és az őszi szántást.

A tavasz így hatalmas arányú elvégzetlen munkával köszönt be, kevesebb most is a dolgos kéz, tehát nagyobbak az akadályok, mint a rendes körülmények között. Hogy a lakosság és a hadsereg ellátását biztosíthassa és a szükséges készleteket felraktározhassa, valamint a zavartalan kivitt biztosíthassa, a kormány kénytelen volt határozott intézkedést tenni a termelés és a mezőgazdasági munka szabályozására.

Ami a munkát illeti, a kormány a lehető legnagyobb mértékben fel akarja használni a rendelkezésre álló munkáskezeket, igavonó állatokat és a mezőgazdasági gépeket, hogy most a rendkívüli körülmények között is ugyanolyan nagyszámú terület művelhessenek meg, mint rendes körülmények között. A földművelőknek meggyőződése kell legyen, hogy bazafias kötelességük és közérdek az összes művelhető területet bevetése.

A földművelésügyi miniszter munkaterve lehetőleg összhangba hozza a termelést a belső fogyasztással és a kivittel. Eppen ezért a megművelendő területeket a következőképpen csökkentette:

A búzával bevetendő területeket 800 ezer hektárral, a tengerivel bevetendő területeket 500 ezer hektárral csökkentik, művelhetővé tesznek 300 ezer hektár parlagos heverő területet. Így összesen egymillió 600 ezer hektár nagyságú területet lehet fordítani takarmányok, textilnövények, olajmagvak és zöldségfélék termelésére. Ezeknél az ágagnál a következőképpen emelik a termelést: a takarmányféléket 430 ezer, a textilnövényeket 300 ezer, az olajmagvakat 180 ezer, a zöldségféléket 400 ezer hektárral.

Rusznyák Gyula:

FALUVÉDELEM

Amatorkötésben 65 lei és portó

Krisztus és a falu problémáit mutatja be nagy hozzáértéssel, szeretettel és segítően akarsal az elhanyagolt falukutató

A földművelésügyi miniszter a körülményeknek megfelelően és előrelátóan idejében elkészítette a tavaszi mezőgazdasági munkatervet. A földművelőknek azzal a reménnyel kell részt venni a tavaszi munkálatokban, hogy két kezük munkája biztosítja az ország határainak békéjét és a jó gazdasági évet.

Folyóirat-szemle

— **Megjelent a „Vasárnap” legújabb száma.** Most jelent meg az erdélyi minoriták széles közkeveltségnek örvendő folyóiratának legújabb száma a mely értékes tartalmánál fogva a vezető keresztény magyar folyóiratok közé sorolható. Kulcsár Kálmán, a Vasárnap népszerű főszerkesztője a lap anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik olyat produkálni, ami a legnagyobb mértékben megnyeri a Vasárnap olvasóinak tetszését. A hátr kiállítás mellett a Vasárnap a magyar keresztény gondolat egyik előálló fáklyahordozója, amely ezenkívül gazdag ismeretterjesztést is ad. A most megjelent legújabb számában Boros Béla dr. vezetőcikkekben foglalkozik az emberi nem egységének a katolikus egyház szempontjából megvilágított kérdésével. „Első bizonyítéka az emberi nem egységének a közös ervelet”, — írja Boros Béla dr. majd a Szentírás, amelynek első lapja komoly ünnepegyességgel elmondja, hogy a teremtet Isten munkájának koronáját az ember saját képére és hasonlatosságára alkotta. Ez az egyháznak sziklatőrd elhívete, amelyet hiába csapkodnak a vadnyasú eméletek hullámai. Heszke Béla Racinéről írt emlékezést, míg Siebig Odón dr. a látáráni egyezmény évfordulójával foglalkozik és alapos felkészültséggel jellemzi az egyezmény létrejöttét mezező időt és az azt követő áldásos állapotokat, amelyek nagy mértékben hozzájárultak Rómától világhatalmi helyzetének megszilárdításához. Külön értéket képvisel Jakabffy Elemér cikke, amelynek tárgyát kisebbségi életünkkel érintette. Pinti József dr. a XIII. és XIV. században moneta felfedezőket mutatja be, míg Sik Sándor „Füzvény és Erdély” címen ad értékes prózát. Hallosy Mária, Pincér Ilona és Dezsényi Béla tárcákat, Pusztai Sándor pedig verseket írt a Vasárnap legújabb számában. Ugyancsak szép versek jelentek meg Mész László, R. Kövér Erzsébet, Derzsi Sándor, Holló Ernő, Buzás Gerő költőktől. Heszke Béla erdélyi figyelműjén kívül, gazdag krónikát közöl a lap. Az „Erdélyi katolikus arccék” rovatban a Vasárnap legújabb száma gróf Bethlen Györgyné életéről, munkálatokról, egyházi és világi ténykedéséről, ad bő ismertetőt. A Vasárnap megrendelhető a lap kiadóhivatalánál, amelynek címe: Arad, Minorita Kulturház, Bratianu 2—4. Előfizetési ár egy évre 240 lei, egyes szám ára pedig 25 lei.

— **Megjelent az „Utunk” című folyóirat márciusi száma.** A gazdag tartalomról kiemeljük a következőket: Dr. Gálos: Vándorállapotunk. — P. Walter: Emlékezzetek vissza a hajdani napokra! — Müller Lajos: A szentek, mint emberek. — Ráth: Olyan jó — rossznak lenni. — Wimmer: Kölcsönös fényhatások. — Schnattner: Szent József. — Radó Polikárp: Az ökeresztény elmékedés. — Irodalom. — Előfizetési díj egy évre 175 lei. Fél-évre 90 lei. — Korda r. t. kiadása.

Évtizedek óta nem történt meg, hogy a Nagy Belt (Dániának Seeland és Fünen szigetek között levő öble) úgy befagyott volna, mint az idén, hogy — amint ez képünkön is látható — az áruszállítást kénytelenek szántalpakra szerelt csónakokon lebonyolítani

A háború gazdasági és pénzügyi kihatásai

A jelenlegi körülmények között nem érdekelten vizsgálhatni a nemzetközi gazdasági életben a háború folytán önmöködőleg megnyilvánuló jelenségeket. Az új háború nemcsak a háborús felek gazdaságára van jelentékeny kihatással, hanem valószínűleg a világgazdaság egész épületét fogja újraformálni.

A tengeri háború megkezdésével az óceánontúli javarészt nyersanyagokat termelő országok összekötődése az európai ipari kivitelű országokkal hirtelen szakadt meg. Előbbi országok részére az új körülmények között csak két út adódik, az ön-iparosítás, melynek célja a saját szükségletek kiegyenlítése, vagy az eddigi külkereskedelmi tájékozódás folytatása oly országok felé, melyek még exportálni tudnak. Ezek az óceánontúli országok most mindkét utat egyaránt akarják megtenni. Egy vagy — széles kiviteli lehetőségekkel bíró ipari állam, az Egyesült Államok — akar magának a helyzetből hasznot húzni. Az amerikai ipar, mely lassú túlermelési válságon ment keresztül, most kihasználhatja teljes termelőképességét. Új piacok, vagy legalább is régi piacok új lehetőségei kínálkoznak fel: Délamerika, Ázsia, Afrika, Ausztrália. Nem kell itt azonban elfelejtenünk, hogy egy másik nagy versenytárs — Japán „kifogyott” s ugyanakkor Kínában van elfoglalva, ahová termékeinek nagy részét sikerül is elhelyeznie.

A kifejlődésnek indult önellátás, valamint a világpiacon új iránya elsősorban az angol gazdaságot érinti. Tudvalevő, hogy Anglia, az egész világot behálózó pénzügyi kihitelezései révén, s nem utolsósorban valutájának köszönhető pénzügyi helyzete folytán szoros összeköttetésben áll a világgazdaság összes szerveivel. Ebben a szervezetben beállt bármily változást hajszálpontossággal jelez a City szeizmográfja.

Nagybritannia minden nagyobb gazdasági nehézség nélkül úszta meg a világháborút. Ugy a háború alatt, mint az azt követő időkben, különösen az 1931. évi nagy válság idején azonban elvesztette a világon kihelyezett hiteleinek egy részét s a fennmaradó rész vagy elértéktelenedett, vagy befagyott. Az angol font helyzete, — mely egyébként az egész brit közgazdaságot is jelképezi — sokat gyengült az utóbbi időben, a jelen háború előestéjén meg ép megjegyzésre méltó jelenségnek lehetünk szemtanúi. Az angol fizetési mérleg, mely csak a külföldi hitelek jövedelmezősége révén tartható egyensúlyban, egyszerre passzív lett. A behozatali többletet arannyal kellett fedezni, ami aztán aláásta a font értékállóságát. Az európai arany mind jobban kikerülte Londont, elmenekült az Egyesült Államokba, amely ezidő szerint a világ aranyának kétharmad részét birtokolja. Sőt az angol tőkék is menedéket keresnek Newyorkban. — Minden igyekezet tehát, hogy a fontot változatlanul még fenntartsuk, hiábavalónak bizonyult. Az angol devizák kínálata újabb lendületet vett, mit már az eddigi rendszeres vásárlások sem tudtak visszatartani, úgyhogy a font lassan a sorsára bízott. Ilyen körülmények között nem késhettek a

következmények sem: az angol fontosportosulás felosztása és pénzhigítás. Az angol fontnak két árfolyama van ma: egyik a hivatalos, a másik a szabad piaci árfolyam, mely sokkal alacsonyabb az előbbinél. Minden arra irányuló kísérlet, mely a világpiacon elérendő hivatalos árfolyamot előzta, természetesen külföldi értékek felvásárlásával — súlyos nehézségekbe ütközött. Egy részről megszűnt már a nagy szabad piac, hol ezeket az értékeket áruba lehetne bocsátani (az amerikai piac nagyon óvatosnak bizonyult), másrésztől a nagyarányú eladások lenyomják az értéket. Mindezek mellett is, a valóság Anglia számára ugyanaz marad: a nagy behozatali többlet okozta passzív fizetési mérleg.

A fontsterling leromlásával Anglia pénzügyi-gazdasági egyeduralma is megszűnt létezni. A angol líra eljátszotta világszerepét és megmaradt nemzeti valutának. Ez a trónfosztás azonban az angol helpiacon igen kellemetlen következményeket von maga után: az árak 30—40 százalékkal emelkedtek és még tovább fognak emelkedni. Ugyisint nehézségek mutatkoznak a brit háborús-gazdálkodásban is: Anglia, a nyersanyagok nagy importőre szenvedni fog a font elértéktelenedése következtében, mely az exportáló országokkal folytatott angol kereskedelmi lebonyolításokba egy új elemet dob be — a valutáris bizonytalanságot.

Az új európai háború, melyet London hangsúlyozottan gazdasági térre is kiterjesztett, a jelek szerint elsősorban Nagybritanniára csap vissza.

Arcárhirdetések

Allást keres

Házvezetőnőneü
menne fiatal urinó. —
Cím a kiadóban.

Lakás

Keres
tisztviselő hazaapár egy
szobás, esetleg előszobá-
bava., komplett lakást.
Címeket a kiadóba kér

2 szobás lakás
mellékhelyiségekkel ki-
adó azonnalra. Ugyan-
ott 2—3 telek parcella-
la eladó. Nagyvárad,
Str. I. Ciordas 38.

Adás-vétel

Nagyon
magas arat fizetek bri-
liáns tárgyakért. —
Herbst ékezeráruháza,
Nagyvárad, Bulevardul
Regele Ferdinand 3.

Eladó

villanymotor 1 és fél
lóerős, 4 hengeres pet-
rol motor 20 lóerős,
esztergapad 1200 mm.
csucstáv, 4 lámpás
Hornifon hálózati rá-
dió. Nagyvárad, Str.
Barieri 18. Társi.

PUHA ÖLMÖT

allandóan vesz a Szen-
László-nyomda r. t.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt
a „MAGYAR LAPOK”-at.

Regények és útleírások

Aldrich: Száll a fehér madár	Ára 74 lej
„ Családi kör	„ 67
„ Ella kisasszony	„ 74
Lyttkens: Ne várjatok vacsorára	„ 74
Mayrie G.: Urihölgy állást keres	„ 74
J. B. Priestley: Jóbarátok	„ 220
Mitchell: Elfújta a szél	„ 292
Orczy: Összekuszált fonat	„ 68
„ Okos Pimpernel	„ 68
Zsigray: Erzsébet királyné, (díszköltés)	309
Possonyi: Üldözni fognak titeket, (költve)	247
Balla: Megsebzett	„ 147
Tóth: Pénztár 9—2-ig (költve)	„ 247
Bagyi: Kínálasztottak	„ 185
Forster: Amerika álma	„ 165
Kenneth: Északnyugati átjáró, I., II.	329
Zsigray: Római százados, (költve)	„ 289
Kállay: Báthory István, (költve)	„ 366
Somogyváry: A város meg a sarkány (fűzve)	„ 155
Rachel Field: Egy asszony három éle- te, I., II.	„ 461
Balla: Niczky nővendék, (költve)	„ 247
Jacot és Collier: Marconi az éter varázslója	„ 255
Hilaire: XIV. Lajos, a diktátor király	201
Simán: Gergely lányok, (fűzve). (költve)	„ 154 „ 217
Szentmihályi: Örök társak, (fűzve) (költve)	„ 220 „ 309
Cronin: Réztábla a kapu alatt, (költve)	255
„ A kalaphírály, I., II.	„ 385
„ Ezt látják a csillagok	„ 347
„ Varjúnemzettség, költve	„ 183
Szántó: Stradivari, költve	„ 185
Nyirő: Mádéfalvi veszedelem, költve	„ 244
„ Uz Bence, költve	„ 244
Bónyi: Uri világ, fűzve	„ 87
Gulácsy: Fekete völgyek, I., II., III. díszkötésben	„ 692
Tarczai: Masolma	„ 105
Harsányi: Szólalj, szólalj virrasztó, I., II., költve	„ 381
Herczegh: Hét sváb, költve	„ 193
Rab: Mentont ajánlanán, költve	„ 248
Surányi: Egyedül vagyunk, I., II., III. díszkötésben	„ 807
Surányi: Nápolyi asszony, I., II., fűzve	361
Tormay: Ősi küldött, I., II., III. díszkötésben	„ 571
Burger: Bölcsőre hulló tények és árnyak	„ 90
Le Fort: A gettóból jött pápa	„ 80
Gáspár: A világ orvosa	„ 215
Jean de La Bréte: Kísértő árny, fűzve	110
Jean de La Bréte: Kísértő árny, költve	140
Kühnelt: Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevikik	„ 115
Misciattelli: Savonarola	„ 125
Regnier: Az elveszett drachma	„ 120
Nyisztor: Mandarinok, kulik, mis- sionariusok	„ 180
Luttor: Róma	„ 95
Velösi: Orosz útok	„ 40
Williamson: Az arany csönd	„ 101
„ Titokzatos történet	„ 144
Emmet Lavery: Az Ur katonái (szín- darab)	„ 70
Erdödi: Napsütéses Indiában, fűzve	„ 200
„ Költve	„ 285
Erdödi: Mumiák és Minaretek	„ 200
Bangha: Dél keresztje alatt	„ 125
„ Amerikai missziós köruton	„ 44
Böle: Spanyolföldön	„ 285
Kühár: Barlangok, sírok, kupolák	„ 40
Dr. Lappay: Titokzatos Keleten	„ 145

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.